

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
LISTOPAD 2023

ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 422

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH**Rada Programowa:**

Elżbieta Adamowicz (przewodnicząca), Joanna Klimkowska (sekretarz), Marek Rocki, Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (redaktor naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Anna Jacygrad

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MEiN

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2023

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 422. W badaniu uczestniczyło 276 przedsiębiorstw. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie: <https://www.sgh.waw.pl/kae/metody-badawcze-kwestionariusze-ankiet>.

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE.....	7
	1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
	2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
	3. SALDA I ICH SKŁADOWE	11
	1) Produkcja	11
	2) Zamówienia	13
	3) Zamówienia eksportowe	15
	4) Zapasy wyrobów gotowych.....	17
	5) Ceny	19
	6) Zatrudnienie	21
	7) Sytuacja finansowa	23
	8) Ogólna sytuacja gospodarki	25
	9) Produkcja na eksport.....	27
	10) Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych.....	29
	11) Korzyści z produkcji na eksport.....	31
	12) Przeciętny koszt produkcji	33
III.	SUMMARY	35

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W listopadzie wskaźnik koniunktury IRG SGH (IRGIND) zwiększył swoją wartość względem października o 1,1 pkt. Wartość wskaźnika wynosi obecnie -3,9 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 8,7 pkt. Poprawę koniunktury odnotowały zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Wartość wskaźnika koniunktury dla firm prywatnych wzrosła o 8,2 pkt, do poziomu 2,4 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 15,1 pkt. Dla przedsiębiorstw publicznych wartość wskaźnika zwiększyła się o 2,7 pkt i wynosi 9,1 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 17,5 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa poprawę koniunktury odnotowały tylko zakłady zatrudniające od 251 do 500 pracowników; wzrost wartości IRGIND wyniósł 9,7 pkt, do wysokości 1,9 pkt. Dla pozostałych grup wartość wskaźnika obniżyła się; najbardziej, o 4,8 pkt, dla firm z zatrudnieniem do 50 pracowników. Dla tej grupy wskaźnik przyjął też najniższą wartość, -11,3 pkt. Najmniejszy spadek wartości wskaźnika koniunktury, o 1,8 pkt, zanotowano dla przedsiębiorstw zatrudniających od 51 do 250 osób. Najwyższą wartość, 16,7 pkt, wskaźnik przyjął dla firm zatrudniających ponad 500 pracowników. Dla wszystkich grup zakładów odnotowano wzrost wartości wskaźnika w skali roku; największy, 18,6 pkt, dla firm o zatrudnieniu od 251 do 500 osób.

3. W przekroju wg głównych grup produktowych pogorszenie się koniunktury miało miejsce tylko w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. Spadek wartości wskaźnika IRGIND wyniósł 3,3 pkt, do poziomu -4,3 pkt. W pozostałych grupach koniunktura poprawiła się; największy wzrost wartości wskaźnika, o 9,6 pkt, odnotowano dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku, a najmniejszy, o 3,9 pkt, dla producentów półproduktów. Najwyższą wartość, 1,0 pkt, wskaźnik przyjął dla producentów dóbr inwestycyjnych, najniższą zaś, -16,6 pkt, dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku.

4. Koniunktura pogorszyła się w trzech makroregionach: centralnym (o 9,9 pkt), wschodnim (o 13,7 pkt) i województwie mazowieckim (o 2,9 pkt). W pozostałych makroregionach nastąpiła poprawa; największy wzrost wartości wskaźnika koniunktury, o 15,6 pkt, odnotowano dla makroregionu północno-zachodniego, a najmniejszy, o 5,6 pkt, dla makroregionu południowo-zachodniego. Najwyższą wartość, 4,6 pkt, wskaźnik przyjął dla makroregionu północno-zachodniego, a najniższą, -21,3 pkt, dla makroregionu centralnego. Roczne spadki wartości wskaźnik odnotowano dla makroregionów: centralnego, wschodniego i północnego.

5. Listopad był trzecim z rzędu miesiącem poprawy koniunktury w przemyśle przetwórczym. Poprawa umocniła z wolna rozwijającą się od niemal roku tendencję wzrostową. Podobne zmiany obserwujemy w gospodarce światowej. W ciągu miesiąca wzrosła wielkość produkcji oraz poziomy zamówień krajowych i zatrudnienia. Obniżył się poziom cen producentów. Znacznie poprawiły się ich oceny ogólnej sytuacji gospodarczej w kraju. Poprawa koniunktury w skali roku jest dużo bardziej wyraźna. W oczy rzuca się przede wszystkim ogromna poprawa nastrojów producentów (mierzonych saldem opinii nt. ogólnej sytuacji w polskiej gospodarce) oraz spadek kosztów produkcji i poziomu cen wytwarzanych wyrobów, przede wszystkim nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. Przewidywania są umiarkowanie optymistyczne. Z uwagi na negatywne oddziaływanie czynników sezonowych nie należy spodziewać się większych zmian w przemyśle przetwórczym w najbliższym okresie, a raczej utrwalania się obserwowanej w ostatnich miesiącach tendencji.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji zwiększyła się w ciągu miesiąca o 6,3 pkt. Wzrost odnotowały zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Wartość salda, 5,8 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku o 22,6 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu produkcji miał miejsce u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość

salda zwiększyła się aż o 4,4 pkt), a najmniejszy – w produkcji półproduktów (o 4,1 pkt). Spodziewany jest spadek wielkości produkcji w najbliższych miesiącach.

7. Poziom zamówień ogółem zwiększył się w listopadzie o 2,5 pkt i wynosi -7,2 pkt. O wzroście informują firmy prywatne i publiczne. Obecna wartość salda ogółem jest wyższa od wartości sprzed roku o 13 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu zamówień miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda jest wyższa niż przed miesiącem o 11,5 pkt), a największy spadek – w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 2,9 pkt). Przewidywany jest spadek zamówień ogółem w nadchodzących miesiącach.

8. Wielkość zamówień eksportowych zmniejszyła się. Wartość salda w ciągu miesiąca obniżyła się o 3,4 pkt, do wysokości -17,3 pkt. O spadku informują tylko firmy prywatne. Obecna wartość salda ogółem jest niższa niż rok temu o 1,5 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek wielkości zamówień eksportowych miał miejsce w produkcji półproduktów (wartość salda zmniejszyła się o 21,2 pkt), a największy wzrost – w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 31,3 pkt). Firmy przewidują wzrost poziomu zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Wielkość zapasów wyrobów gotowych wzrosła w ciągu miesiąca o 3,1 pkt i wynosi 1,2 pkt. Wzrost odnotowały firmy prywatne i publiczne. Obecna wartość salda ogółem jest wyższa od wartości sprzed roku o 4,2 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost wielkości zapasów wyrobów gotowych miał miejsce u producentów nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda wyższa niż w październiku o 10,5 pkt). Tylko u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku odnotowano spadek wielkości zapasów (o 11,4 pkt). Ankietowani spodziewają się spadku wielkości zapasów wyrobów gotowych.

10. Poziom cen producentów obniżył się o 9,7 pkt, do wysokości 3,5 pkt. Spadek odnotowały firmy z obu sektorów własnościowych. Obecna wartość salda ogółem jest niższa niż przed rokiem o 30,7 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy spadek poziomu cen miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda zmniejszyła się o 20,3 pkt), a jego wzrost odnotowano wyłącznie w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 7,4 pkt). Producenci przewidują, że poziom ich cen wzrośnie w najbliższym okresie.

11. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zatrudnienia zwiększyła się w listopadzie o 2,7 pkt. Wynosi obecnie -0,2 pkt i jest wyższa od wartości sprzed roku o 3,7 pkt. Wzrost poziomu zatrudnienia odnotowały tylko firmy prywatne. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr inwestycyjnych (wartość salda zwiększyła się o 6,3 pkt), a największy spadek – w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 16,7 pkt). Nie przewiduje się zmian wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw nie uległa zmianie. Wartość salda utrzymała się na poziomie -3,7 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 15,9 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej poprawiła się sytuacja finansowa producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 13,7 pkt), a największemu pogorszeniu się uległa sytuacja finansowa producentów nietrwałych dóbr inwestycyjnych (o 9,5 pkt). Spodziewana jest nieznaczna poprawa sytuacji finansowej firm w kolejnych miesiącach.

13. Poprawiły się oceny producentów dot. ogólnej sytuacji gospodarczej w Polsce. W listopadzie saldo zwiększyło swoją wartość o 10,9 pkt. Obecnie wynosi ona -25,8 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 45,7 pkt. Lepiej stan polskiej gospodarki oceniają zarówno firmy prywatne i publiczne. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej poprawiły się opinie producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła o 25,6 pkt), a najmniej – producentów

nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 0,9 pkt). Uczestnicy badania spodziewają się dalszej poprawy sytuacji gospodarczej w kraju w najbliższych miesiącach.

14. W ciągu kwartału (w porównaniu z sierpniem) nastąpił niewielki wzrost poziomu produkcji na eksport. O wzroście informują tylko firmy prywatne. Obecna wartość salda wynosi -13,9 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 1,4 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych największy wzrost poziomu produkcji eksportowej odnotowali producenci dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 22,4 pkt), a o spadku donoszą jedynie producenci nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 10,6 pkt). Przewidywany jest dalszy wzrost poziomu produkcji na eksport w następnym kwartale.

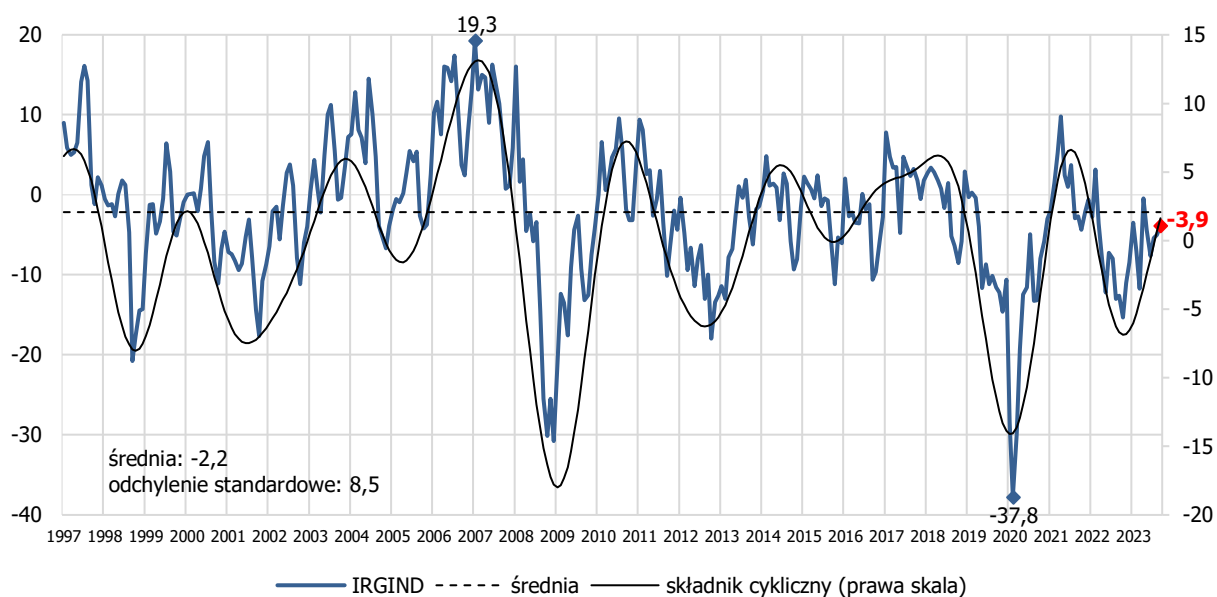
15. Wzrosła również konkurencyjność produkcji eksportowej. Wartość salda zwiększyła się w ciągu kwartału o 4,3 pkt, do wysokości -8,0 pkt. Jest o 2,8 pkt niższa od wartości sprzed roku. Ankietowani przewidują dalszy wzrost konkurencyjności polskich towarów na rynkach zagranicznych w kolejnym kwartale.

16. Wzrosły także względne korzyści z produkcji na eksport. Saldo zwiększyło swoją wartość o 2,0 pkt, do wysokości 8,9 pkt. Jest ona jednak niższa niż przed rokiem o 5,3 pkt. Spodziewany jest dalszy wzrost względnych korzyści z produkcji eksportowej w najbliższym kwartale.

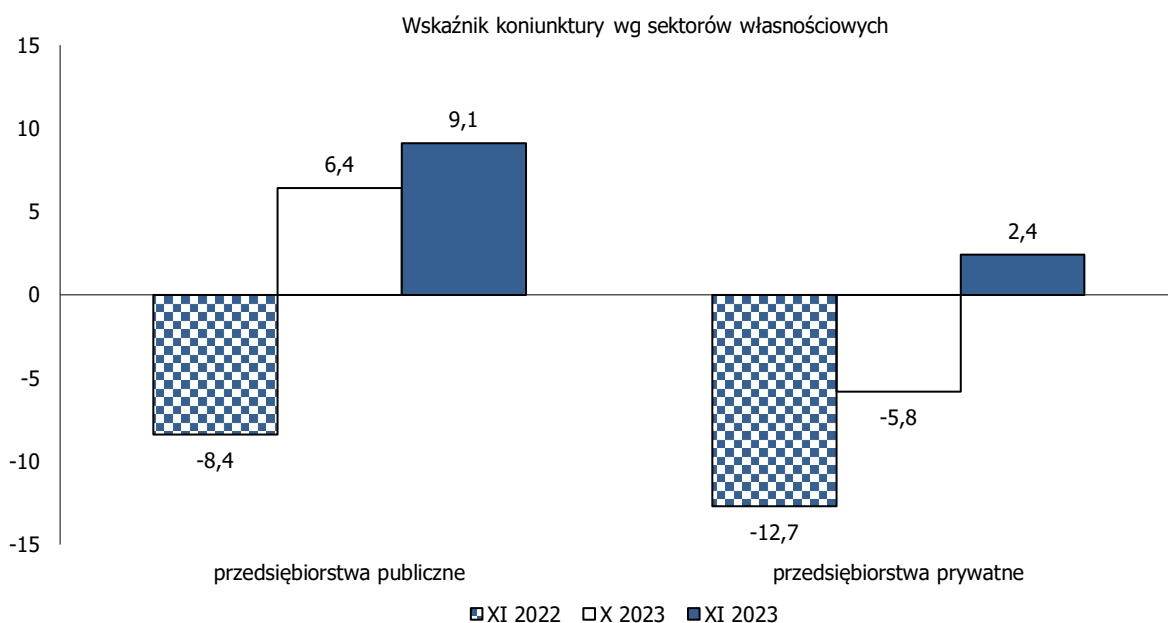
17. O 4,4 pkt zmniejszyła się wartość salda odpowiedzi na pytanie o przeciętny koszt produkcji. Spadek odnotowały tylko firmy prywatne. Wartość salda ogółem jest niższa niż rok temu aż o 37,2 pkt. W przekroju wg głównych grup produktowych najbardziej obniżył się jednostkowy koszt produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 29,2 pkt), a wzrost kosztu zanotowali tylko producenci nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (o 9,0 pkt). Przewidywany jest wzrost przeciętnego kosztu produkcji w następnym kwartale.

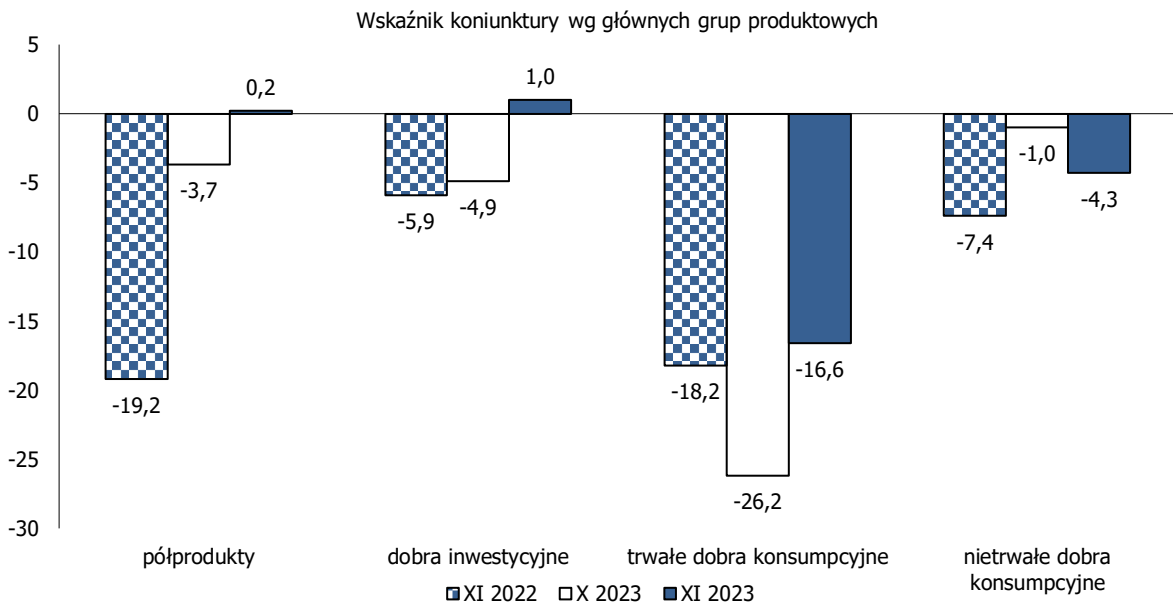
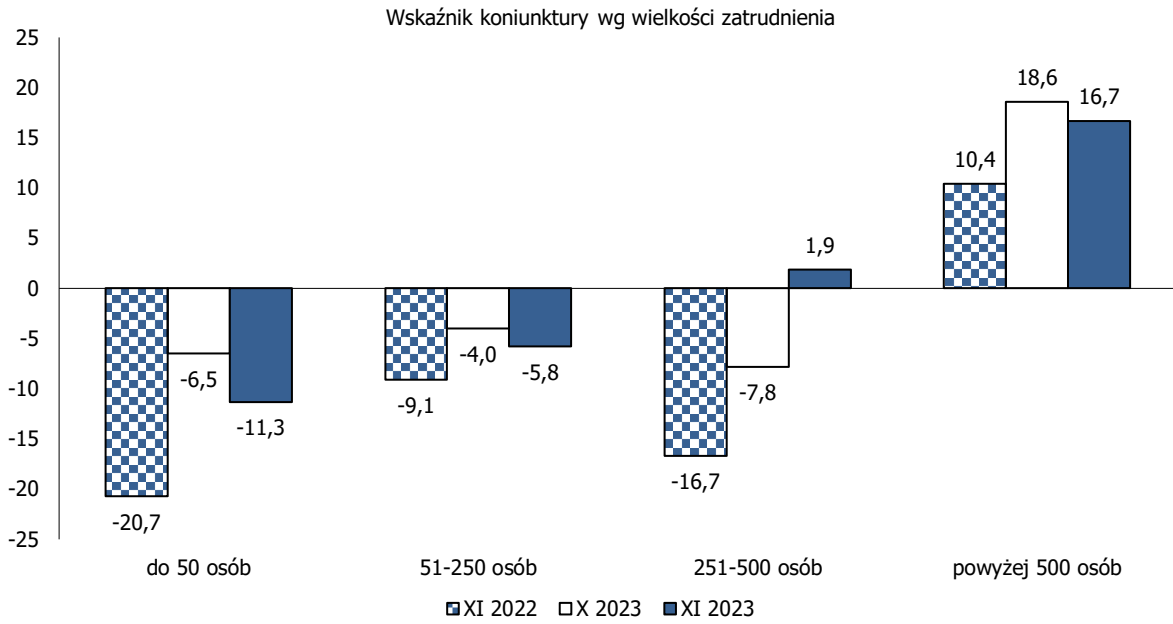
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

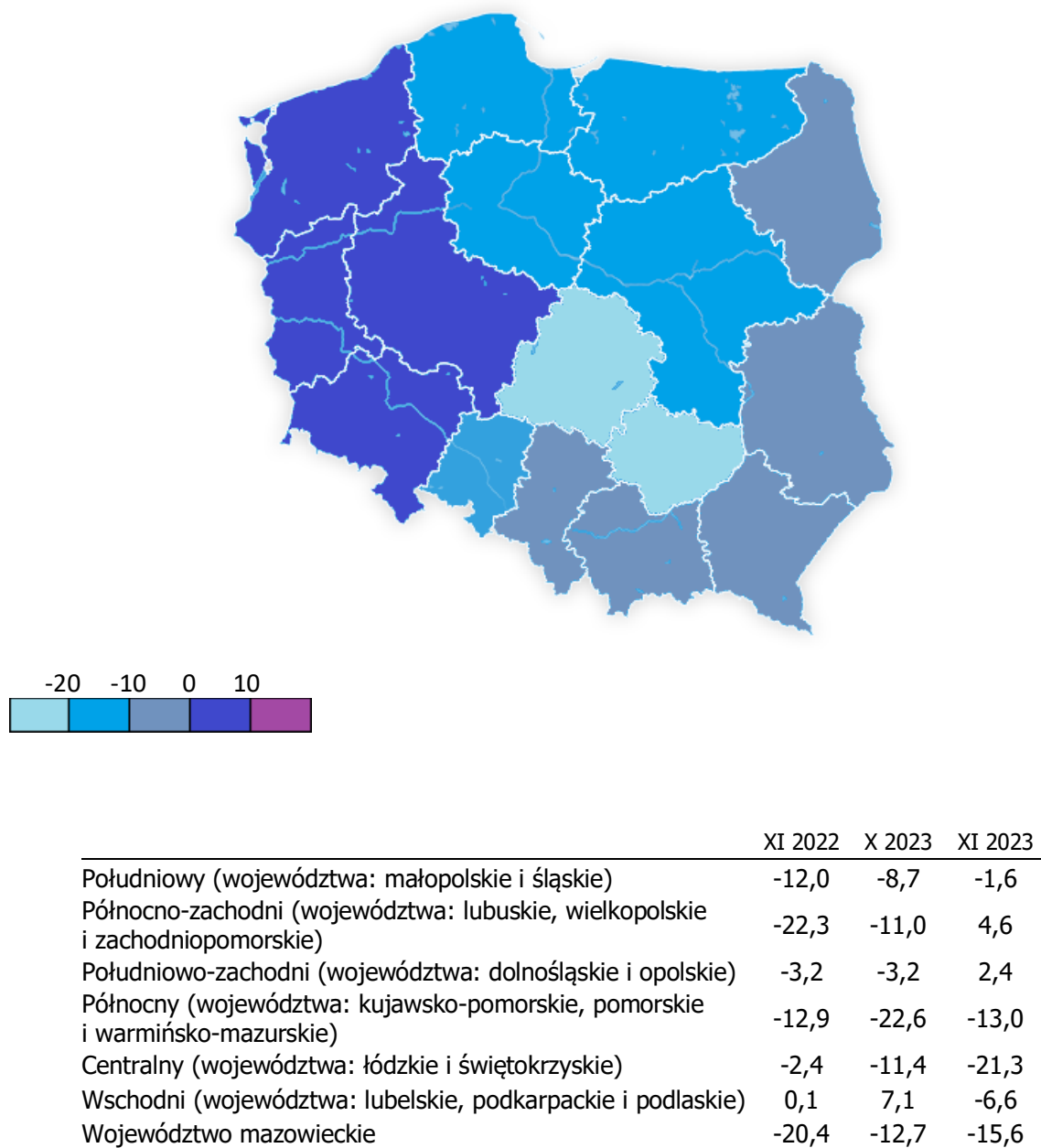

składowe salda	XI'22	VII'23	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23
1. wielkość produkcji – przewidywania	-20,5	4,7	-2,1	-5,4	-7,1	-3,2
2. wielkość zamówień – stan	-20,2	-14,0	-21,5	-13,7	-9,7	-7,2
3. zapasy - stan	-3,0	3,8	-0,7	-2,9	-1,9	1,2
wskaźnik koniunktury (IRGIND)	-12,6	-4,4	-7,6	-5,4	-5,0	-3,9

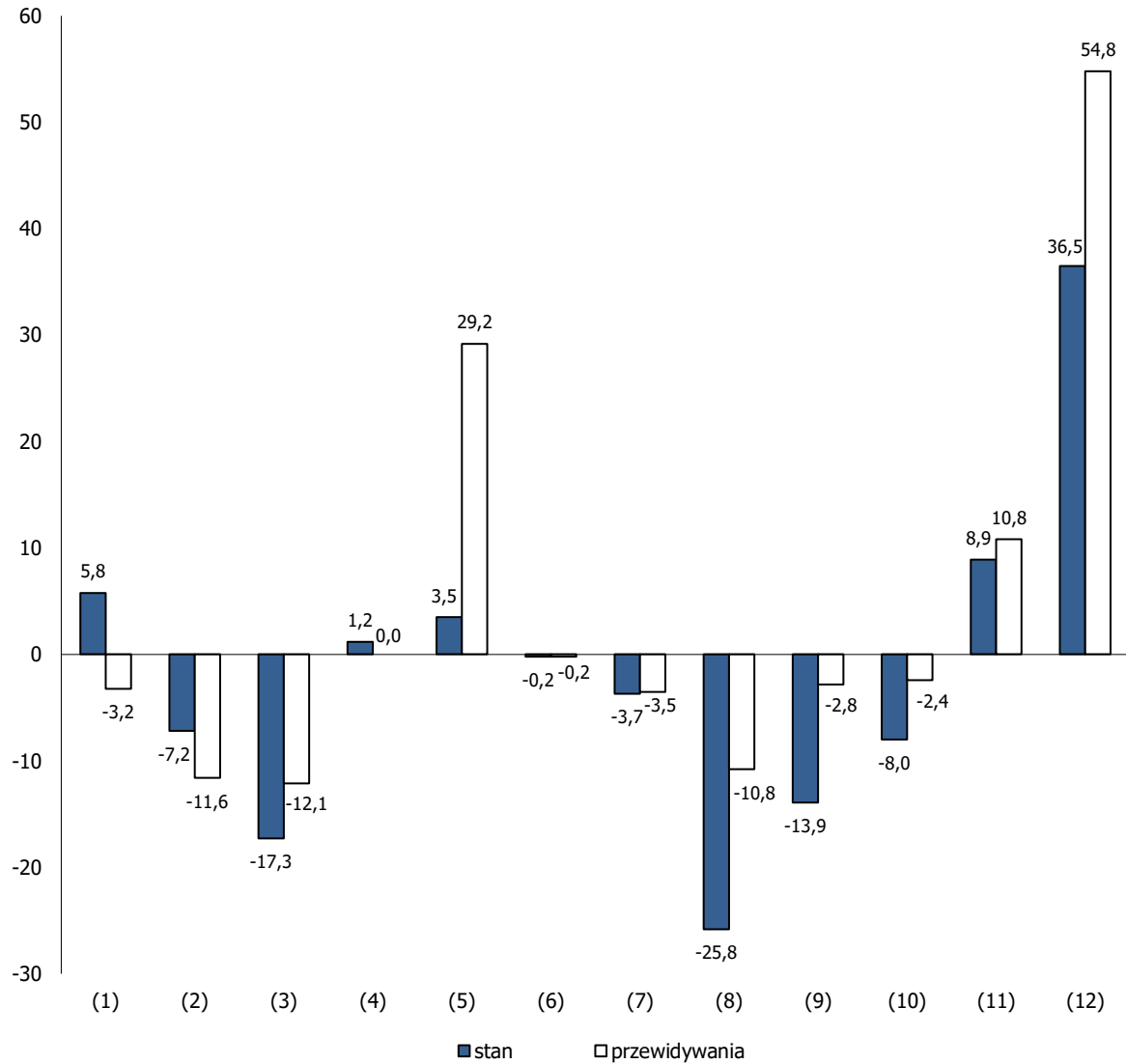

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

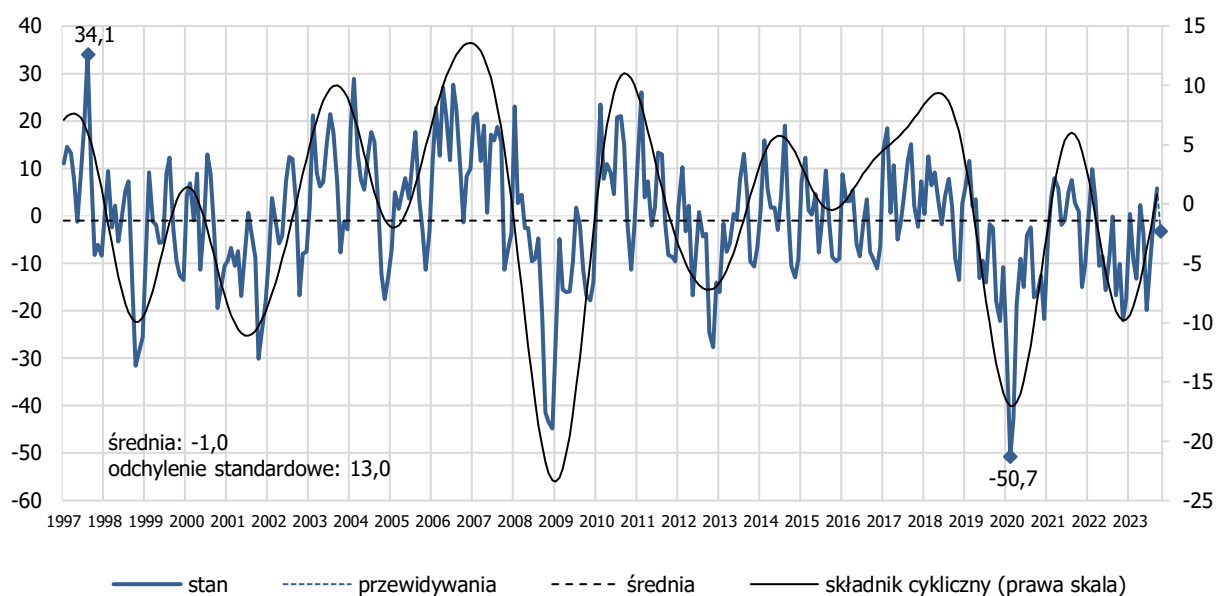
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

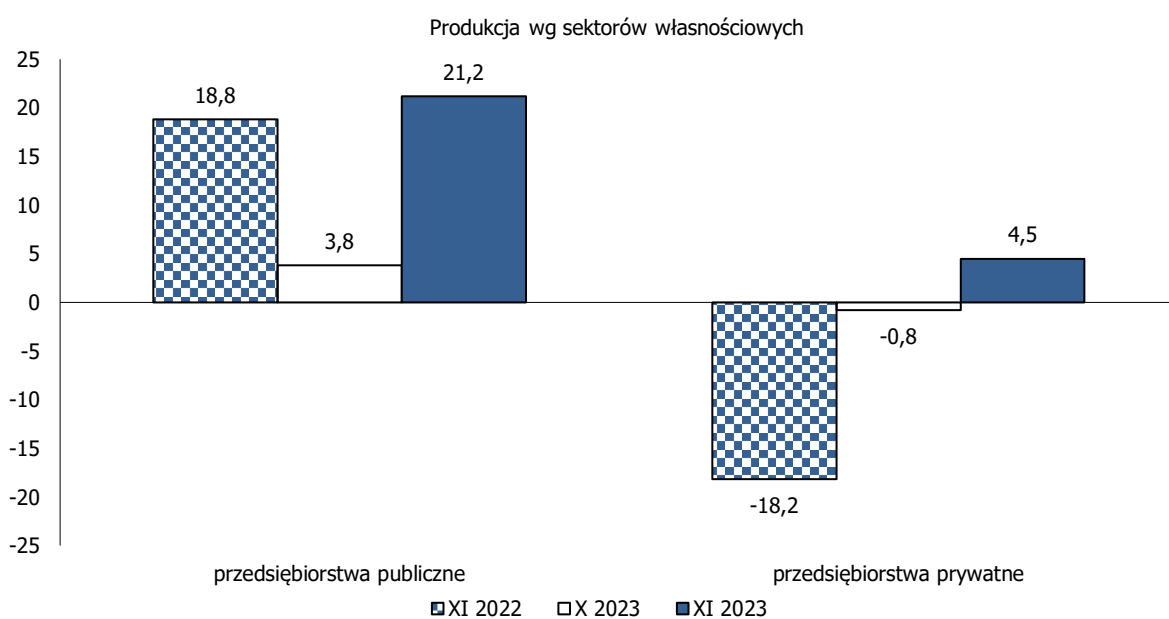
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) produkcja eksportowa
- (10) konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych
- (11) korzyści z produkcji eksportowej/korzyści z produkcji krajowej
- (12) przeciętny koszt produkcji

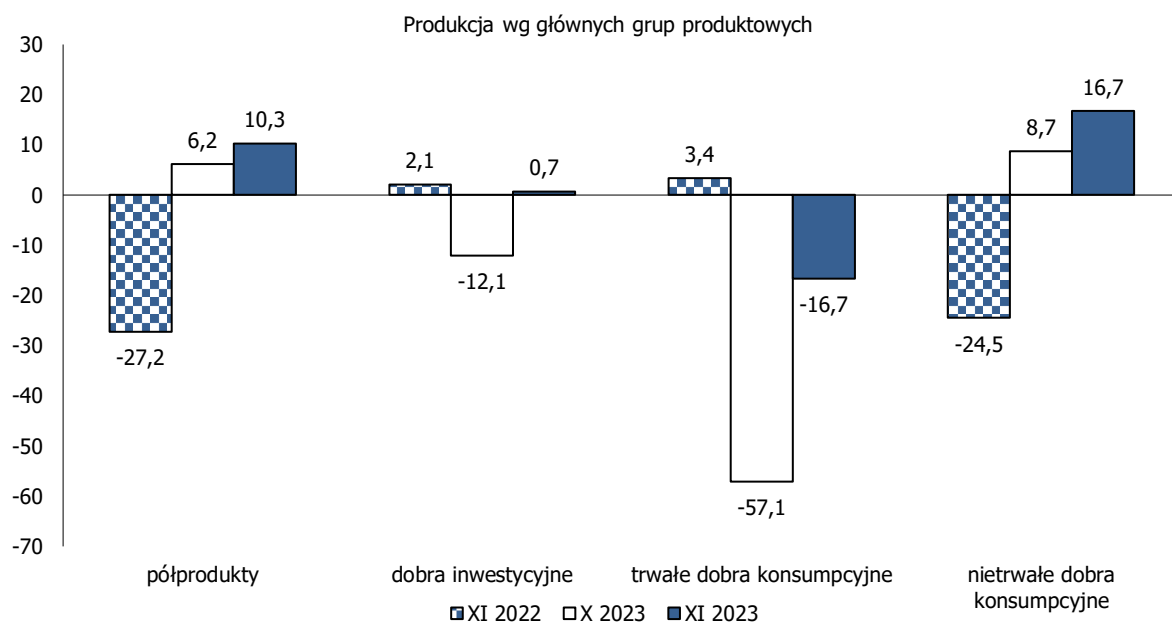
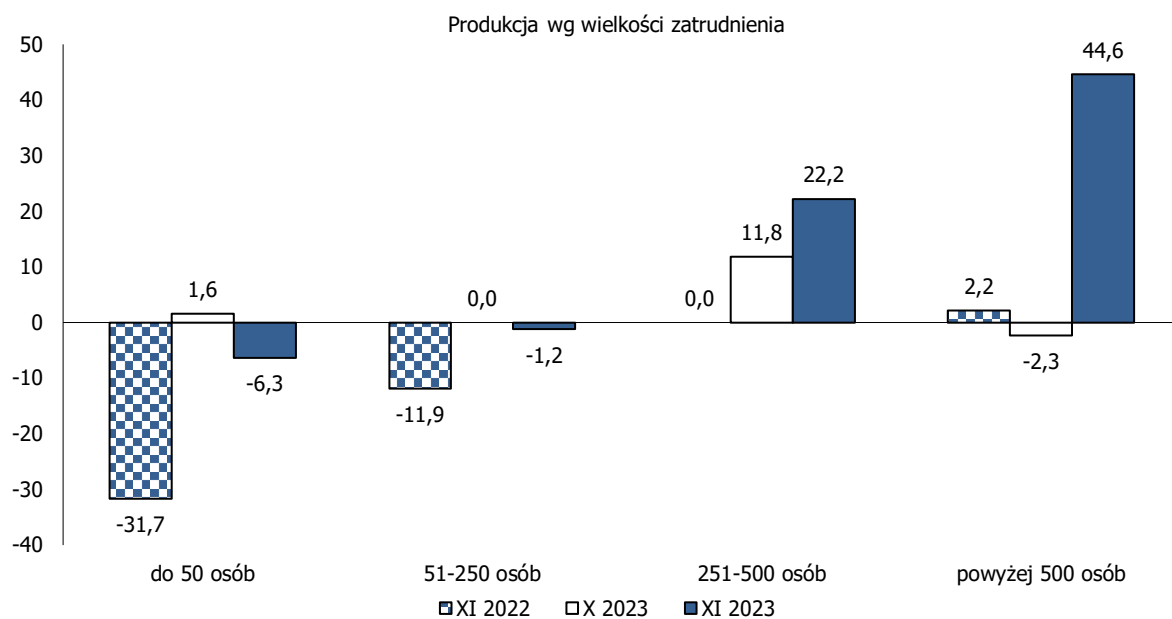
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1. Produkcja

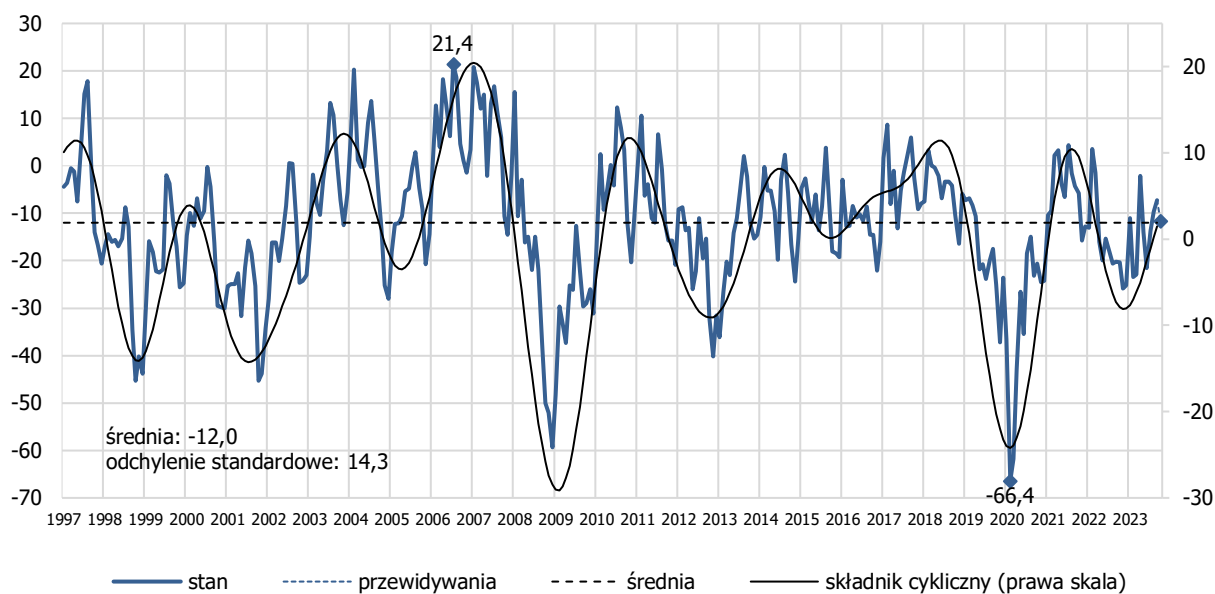

	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
wzrost	15,0	17,2	22,3	24,5	26,9	23,0
brak zmiany	53,2	45,8	46,4	50,5	52,1	50,8
spadek	31,8	37,0	31,2	25,0	21,1	26,2
saldo	-16,8	-19,8	-8,9	-0,5	5,8	-3,2

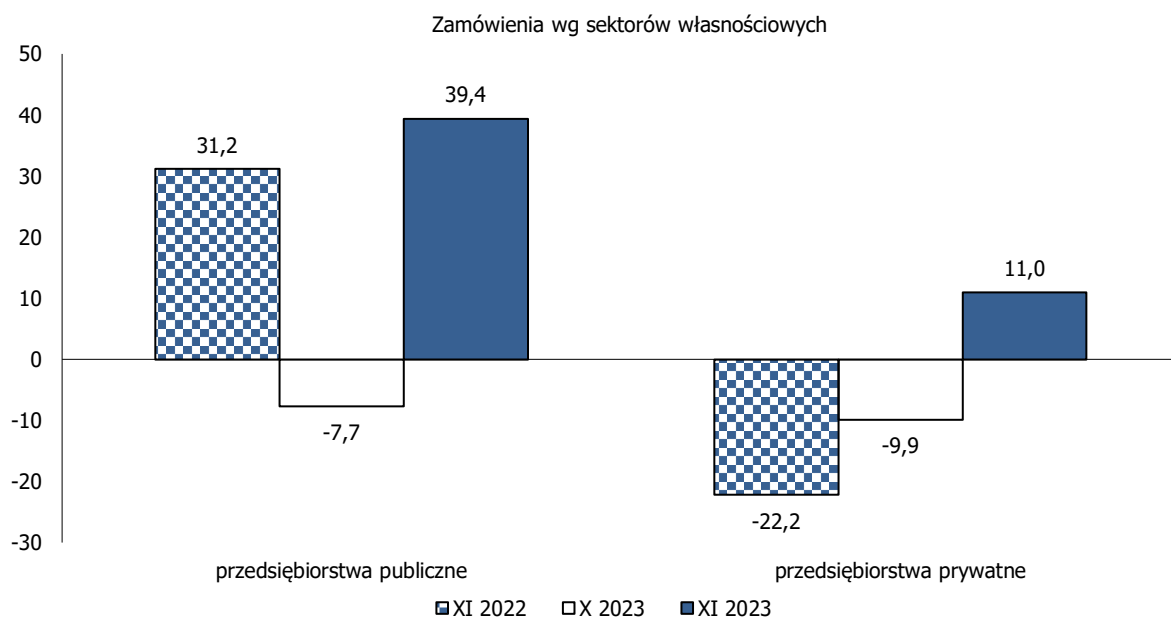

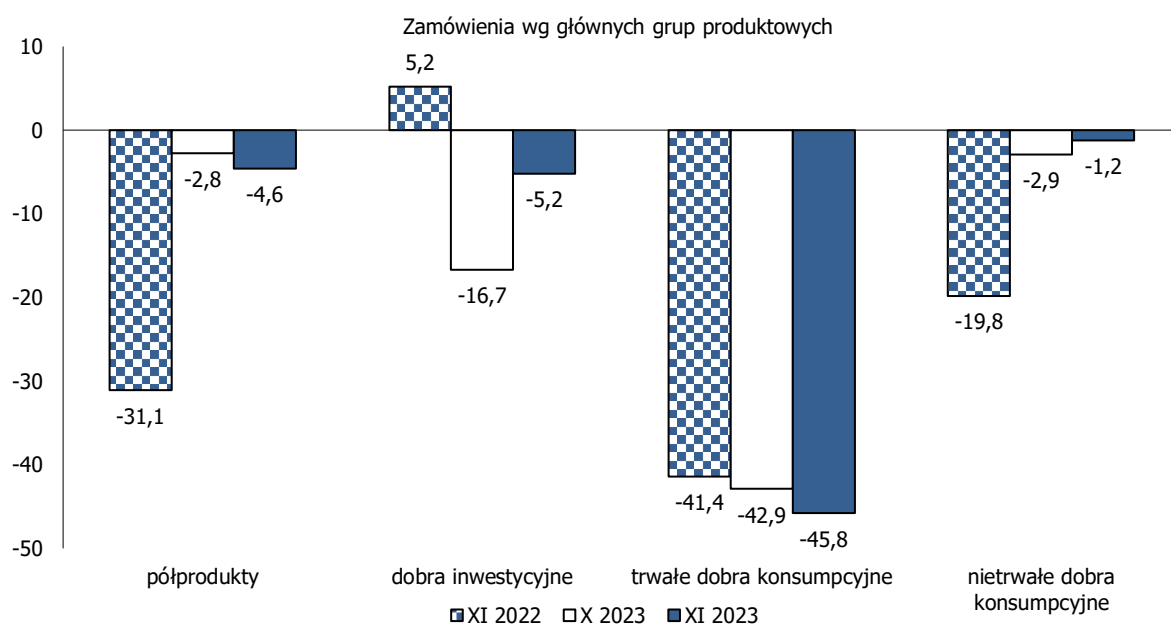
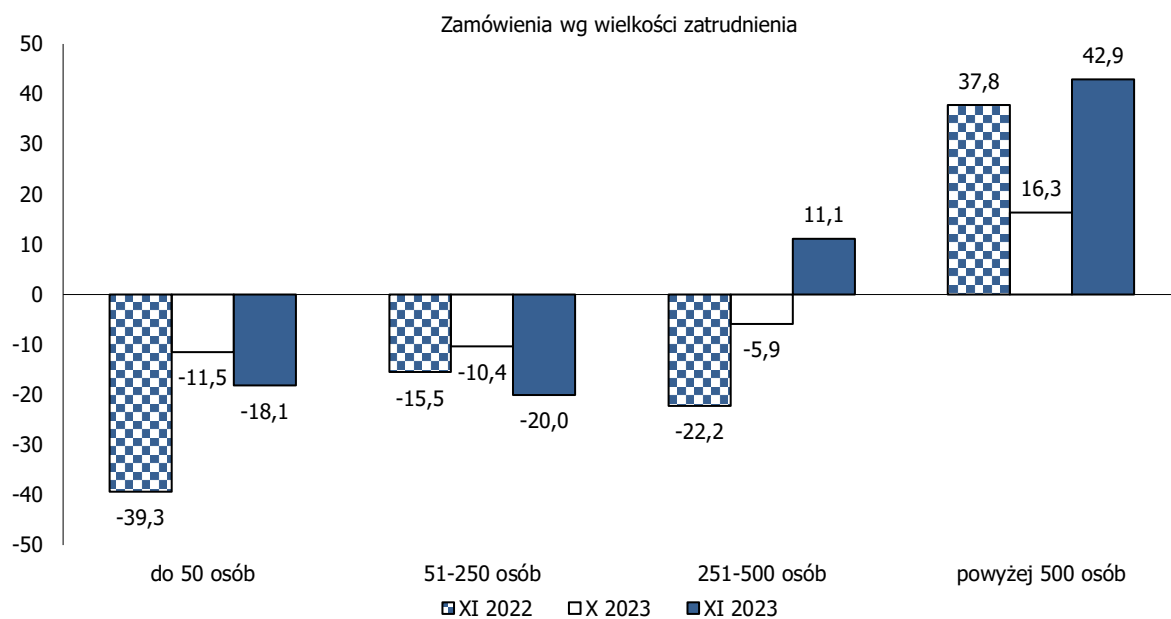

2. Zamówienia ogółem

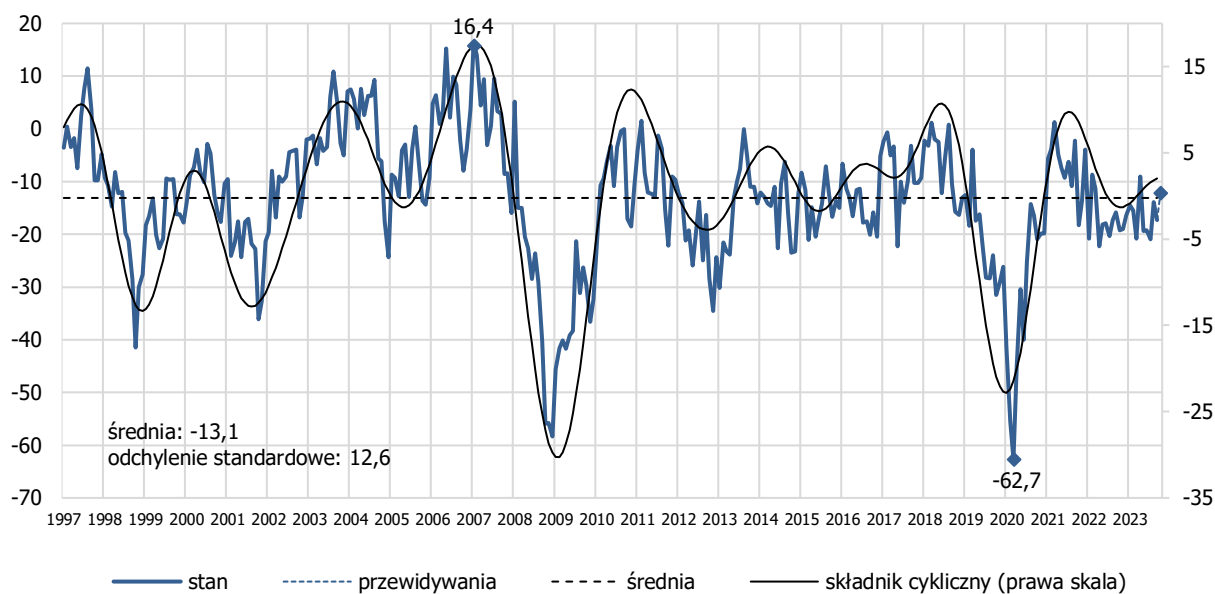

	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
wzrost	18,2	17,7	22,3	20,3	21,8	19,3
brak zmiany	43,4	43,2	41,7	49,7	49,3	49,9
spadek	38,4	39,1	36,0	30,0	28,9	30,9
saldo	-20,2	-21,5	-13,7	-9,7	-7,2	-11,6

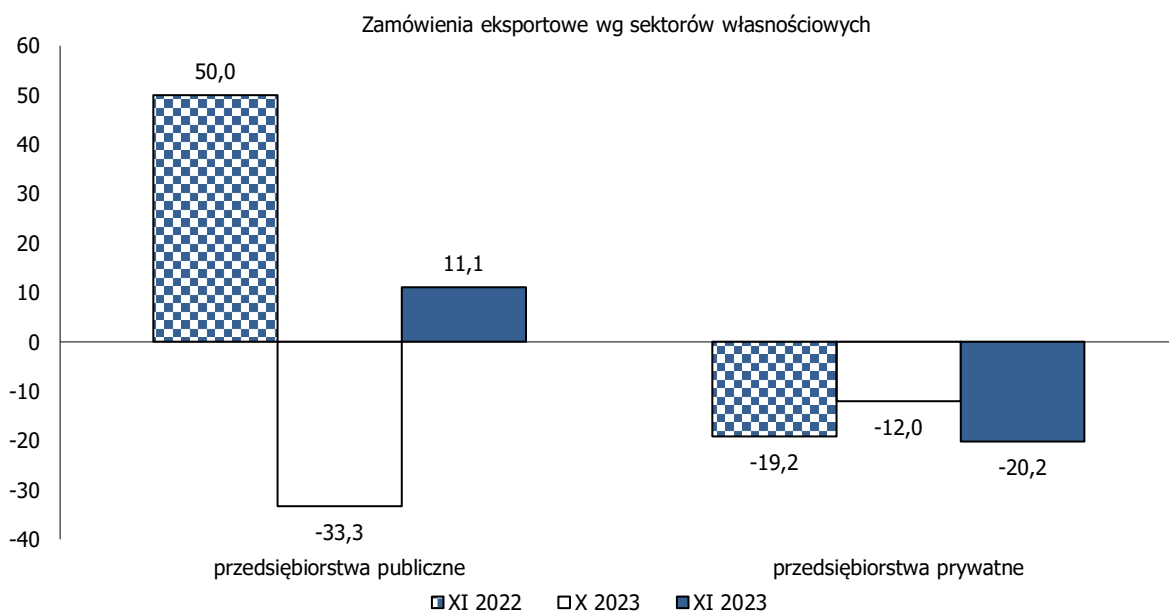

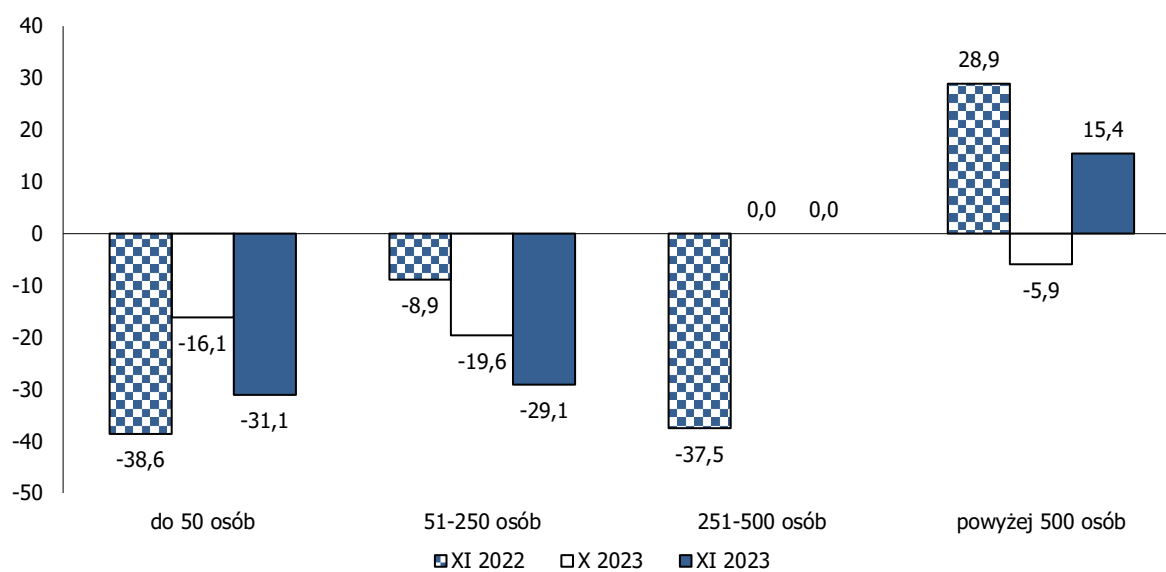
3. Zamówienia eksportowe

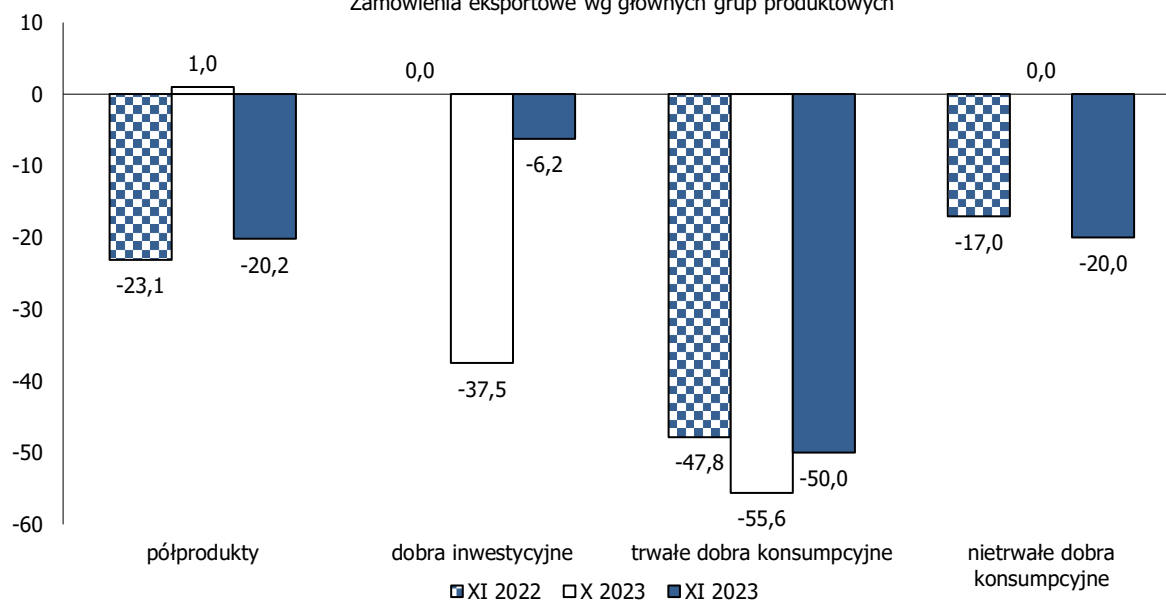
	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
wzrost	17,9	13,7	18,2	21,0	14,9	18,3
brak zmiany	48,4	53,3	42,6	44,1	52,9	51,2
spadek	33,7	33,0	39,2	34,9	32,2	30,4
nie dotyczy	23,2	19,9	24,1	54,2	21,5	21,1
saldo	-15,8	-19,2	-21,0	-13,9	-17,3	-12,1

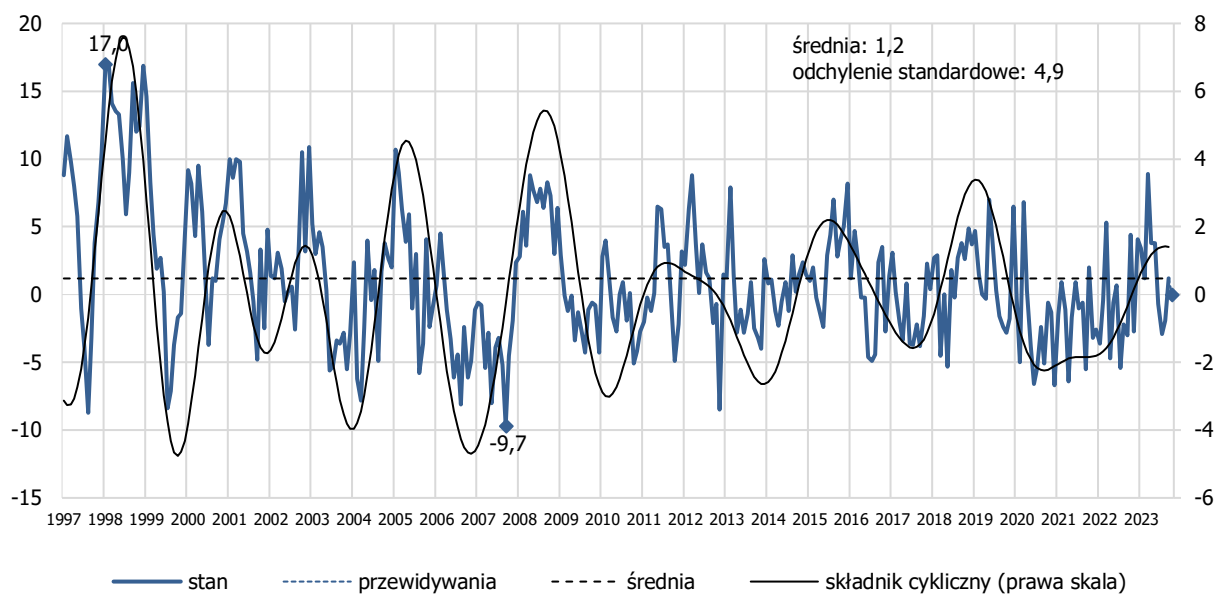
Zamówienia eksportowe wg wielkości zatrudnienia

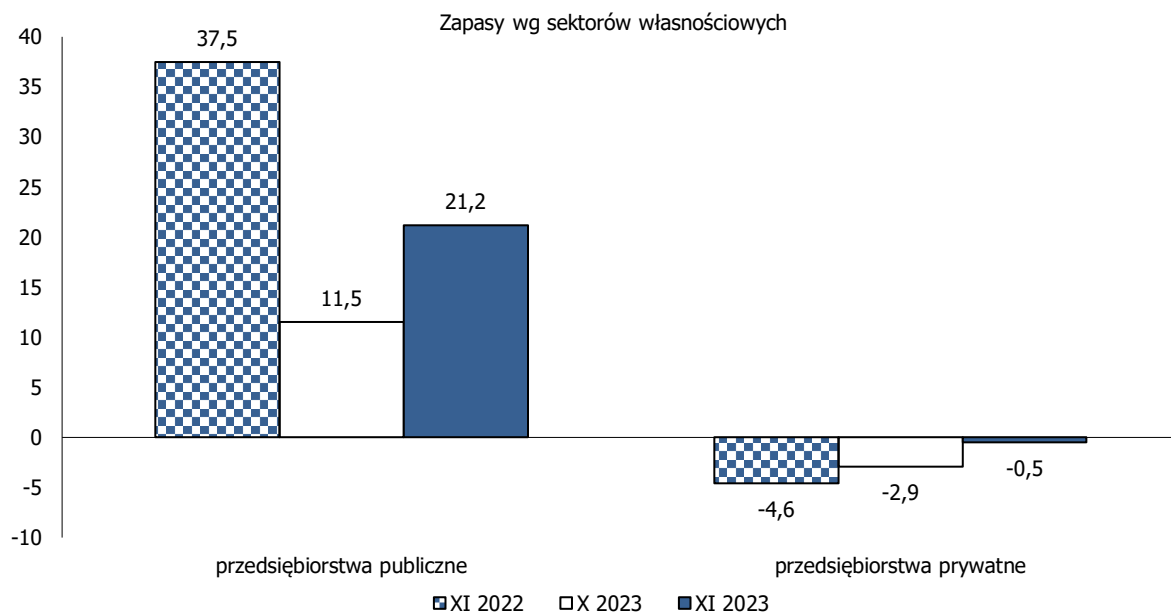
Zamówienia eksportowe wg głównych grup produktowych

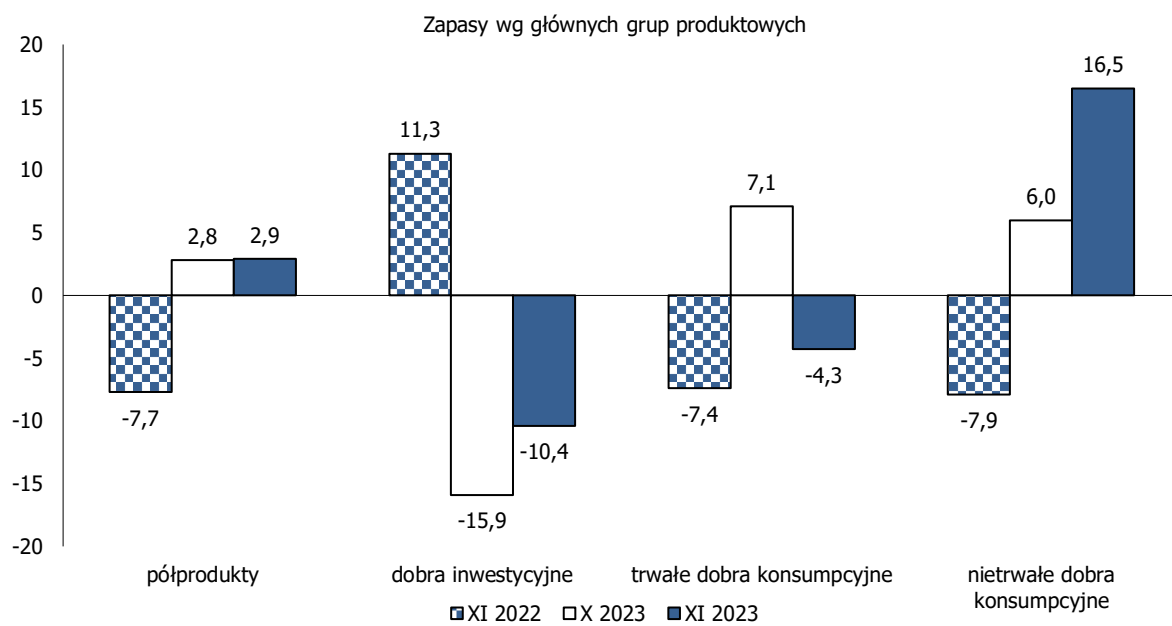
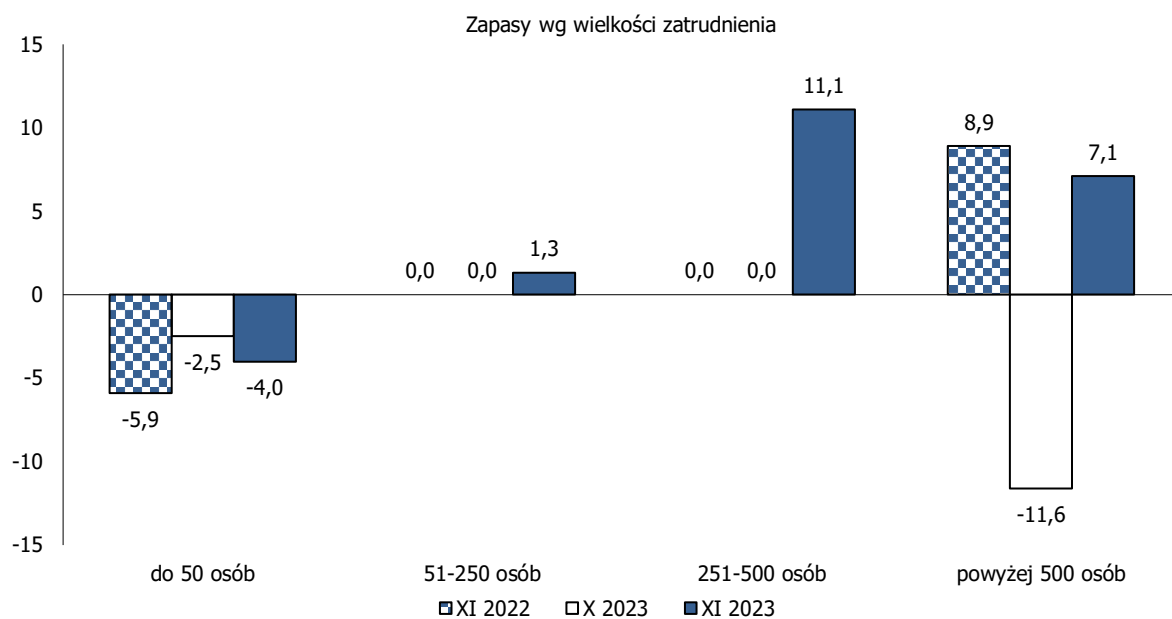

4. Zapasy

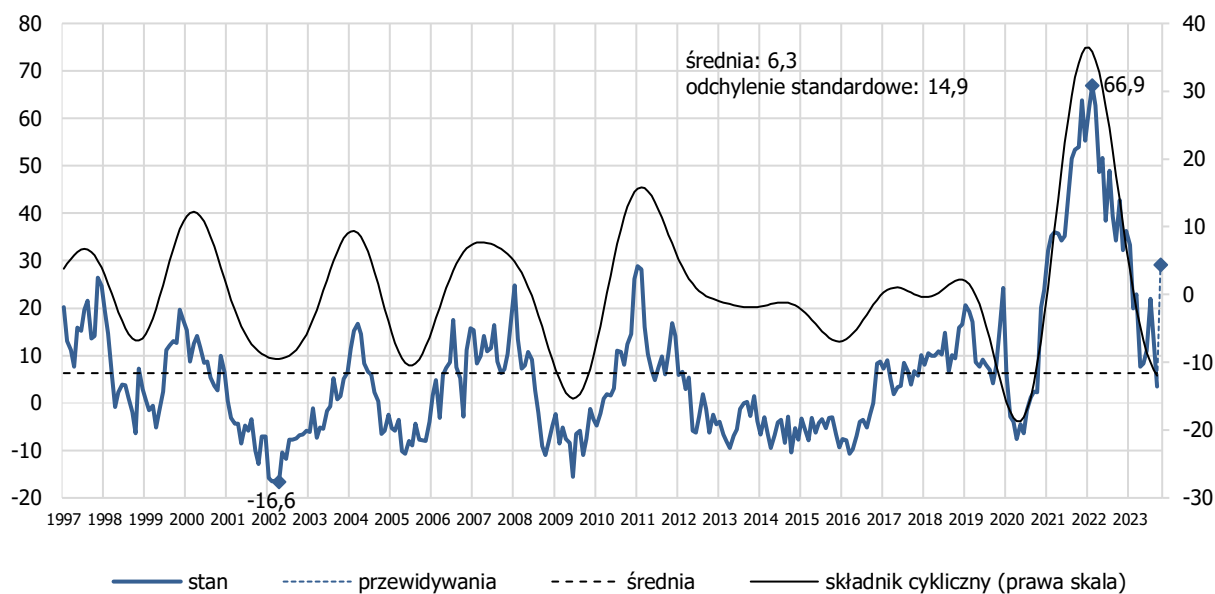

	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
wzrost	15,0	17,0	15,2	10,6	14,6	13,6
brak zmiany	66,9	65,3	66,7	76,9	72,0	72,7
spadek	18,1	17,7	18,1	12,5	13,4	13,6
saldo	-3,0	-0,7	-2,9	-1,9	1,2	0,0

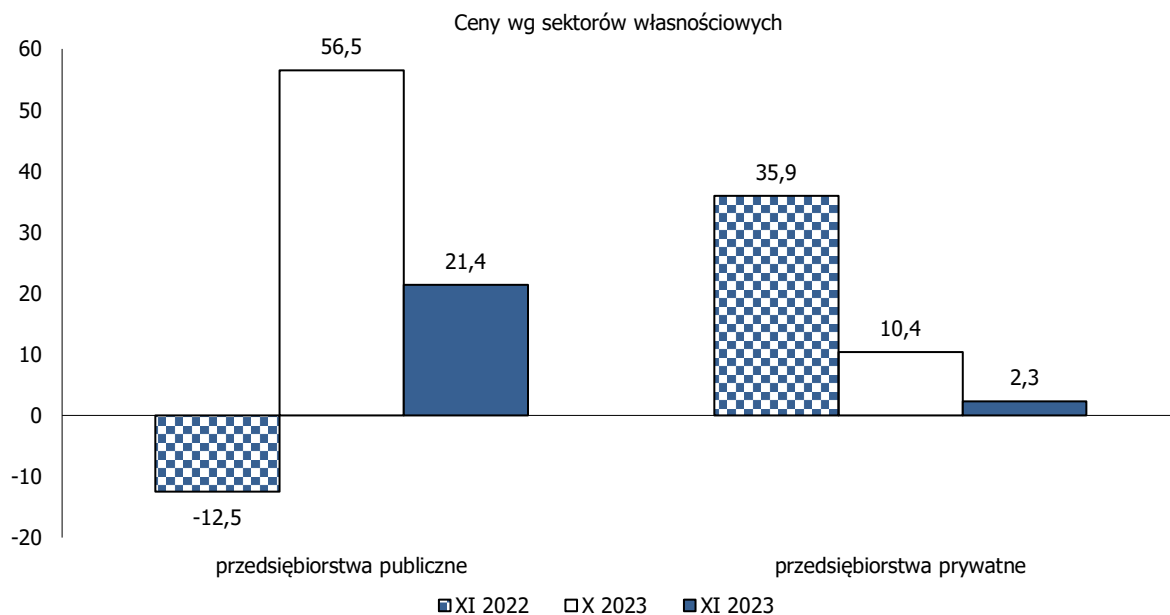

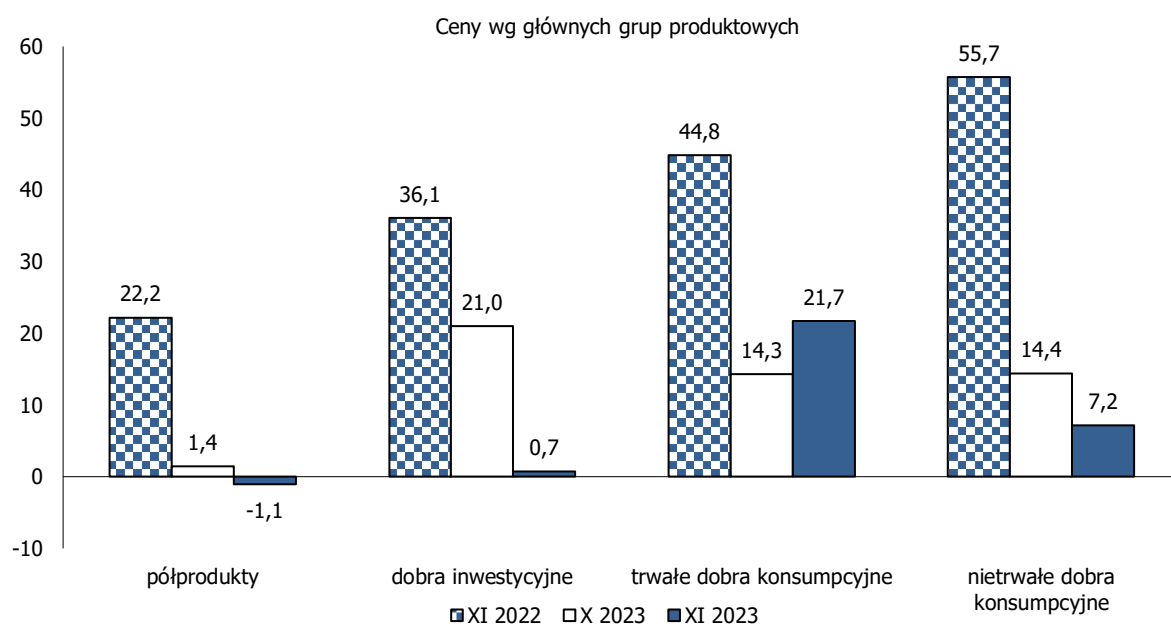
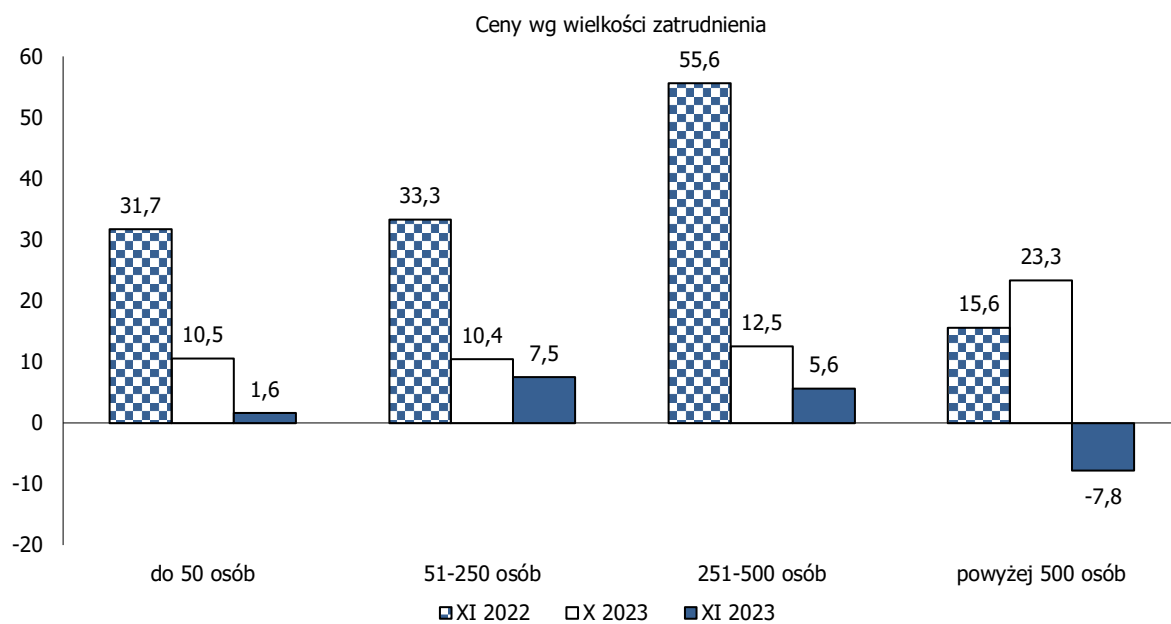

5. Ceny

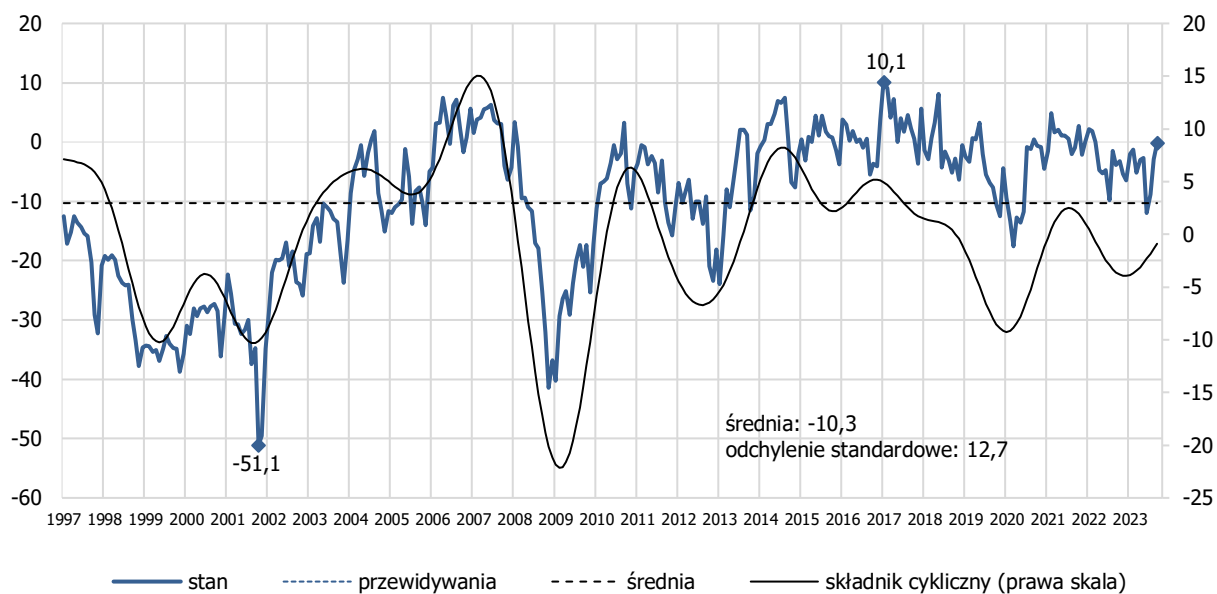

	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
wzrost	41,2	22,6	30,3	20,3	12,7	34,4
brak zmiany	51,7	65,7	61,3	72,6	78,1	6,4
spadek	7,1	11,7	8,3	7,1	9,2	5,2
saldo	34,2	11,0	22,0	13,2	3,5	29,2

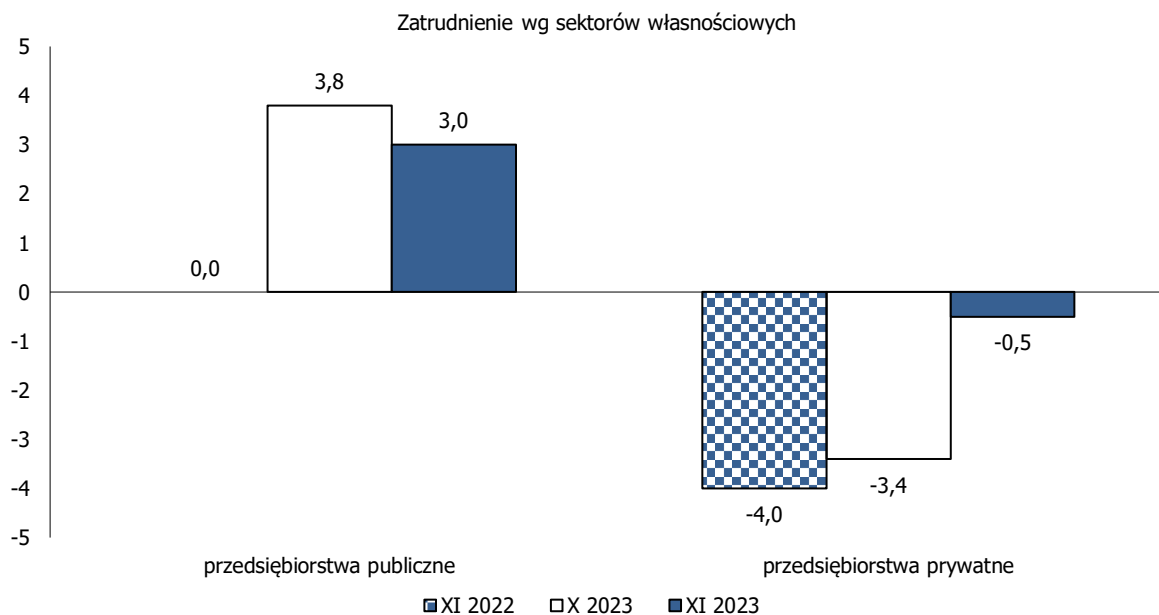

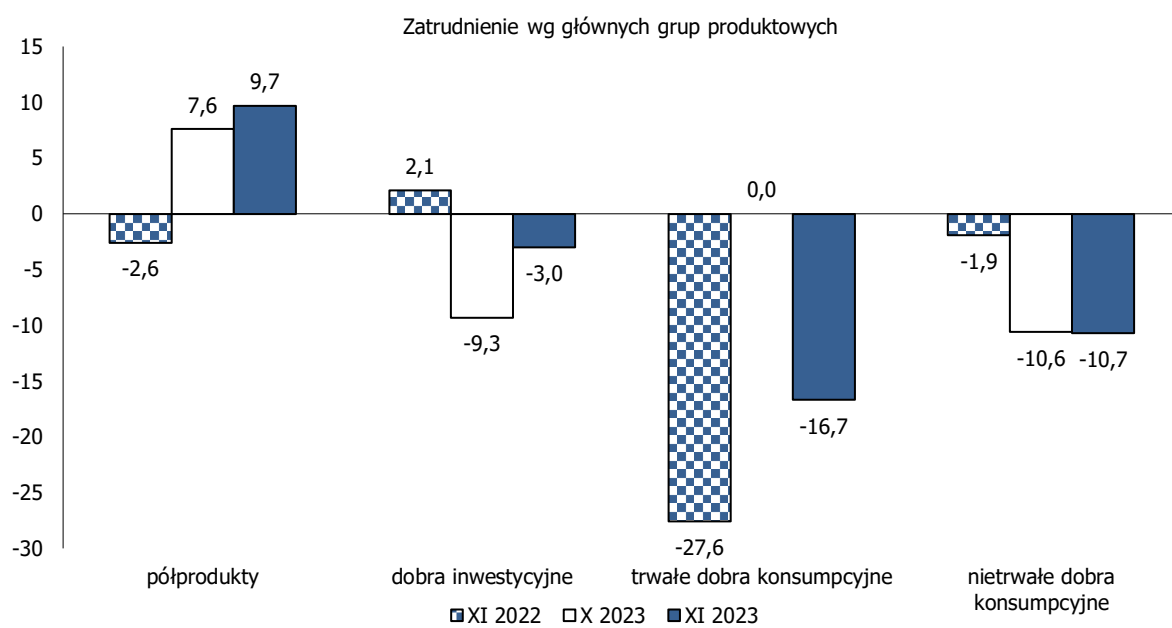
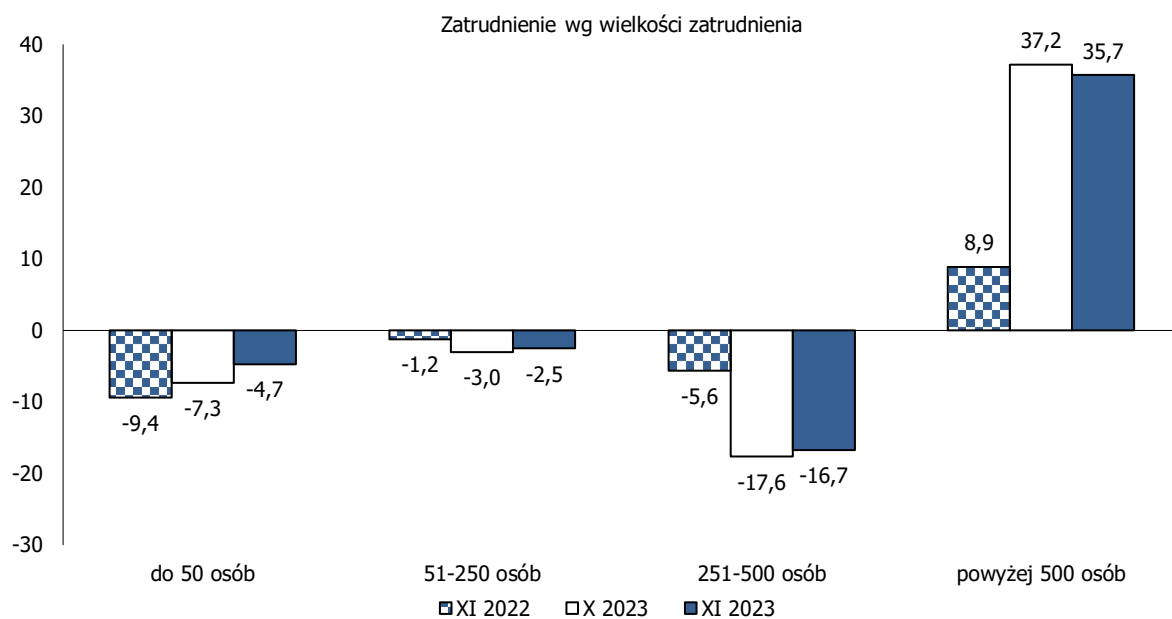

6. Zatrudnienie

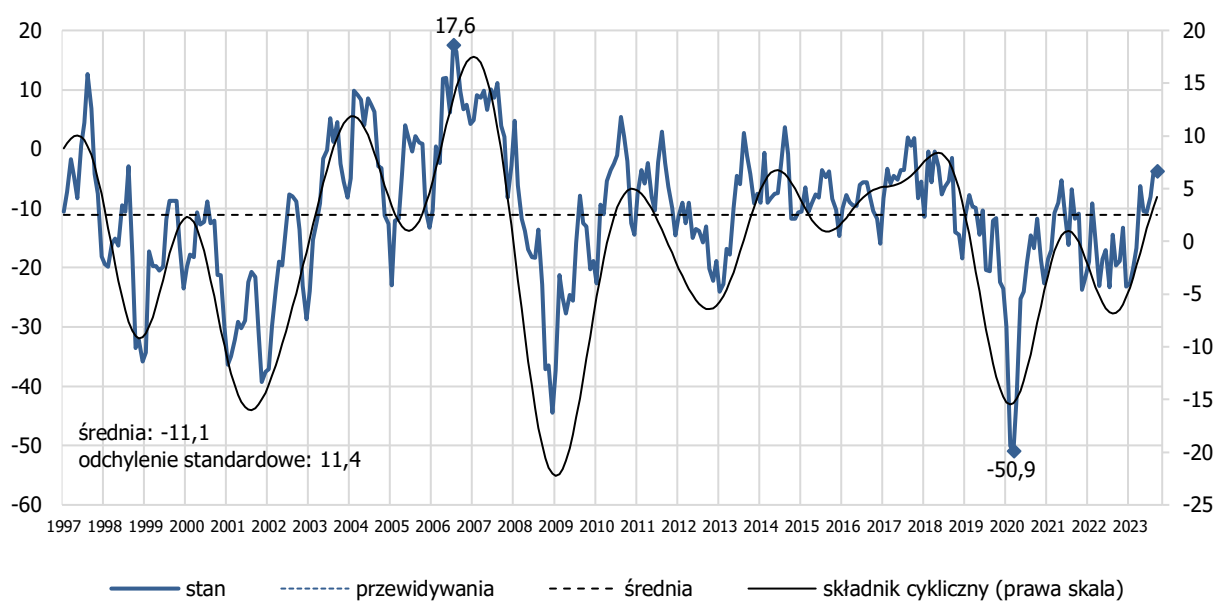

	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
wzrost	10,5	7,7	9,3	11,0	14,1	14,8
brak zmiany	75,2	72,7	72,7	75,1	71,5	70,1
spadek	14,3	19,7	18,1	13,9	14,4	15,1
saldo	-3,9	-12,0	-8,8	-2,9	-0,2	-0,2

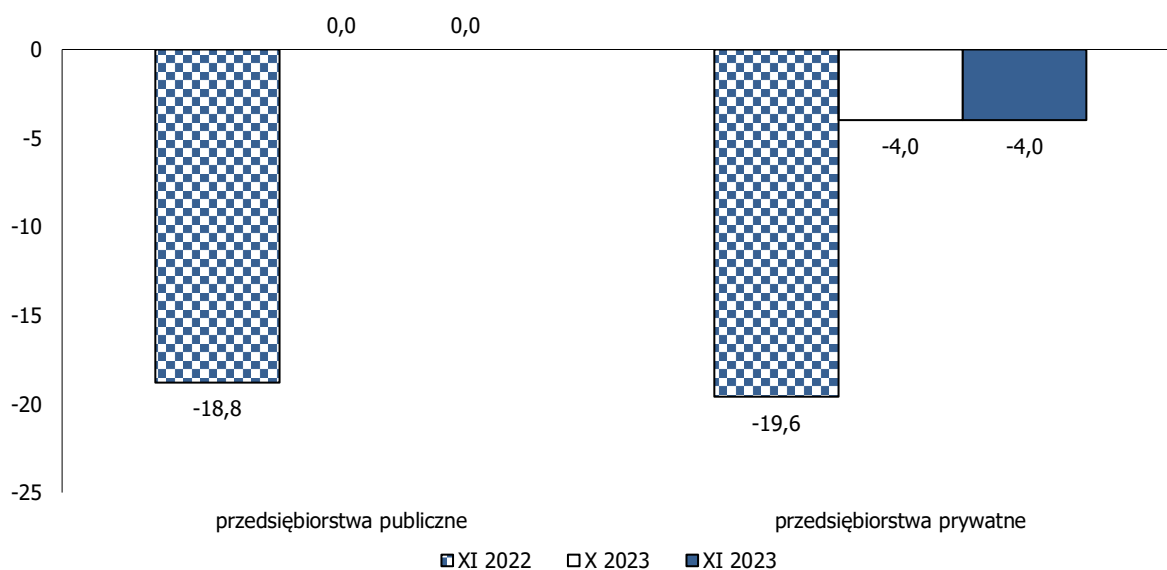

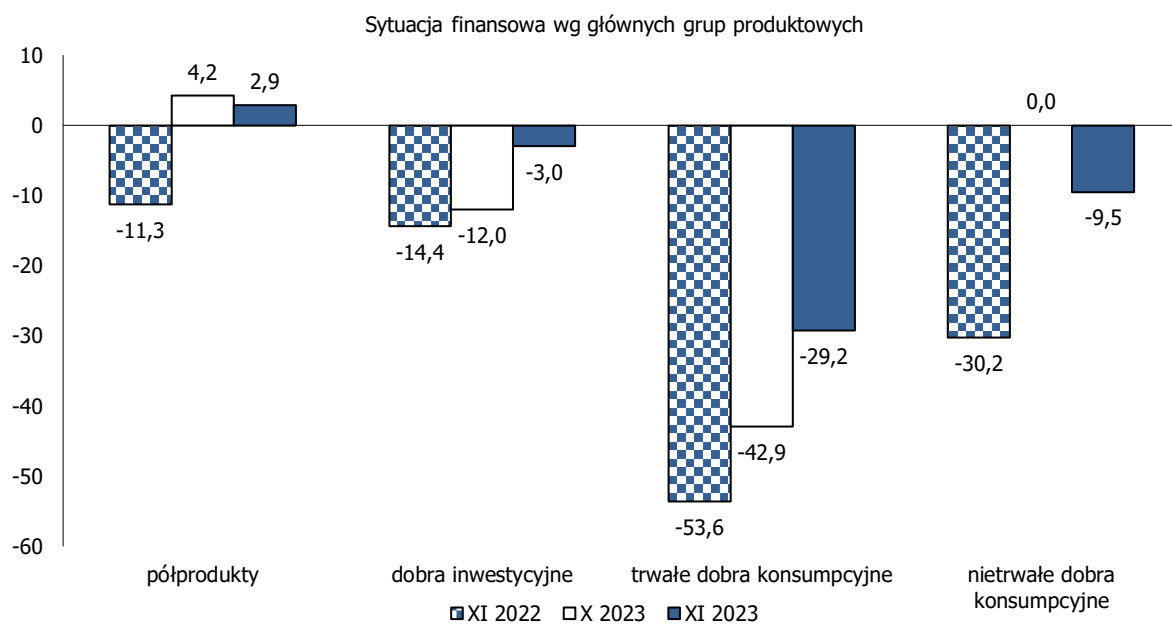
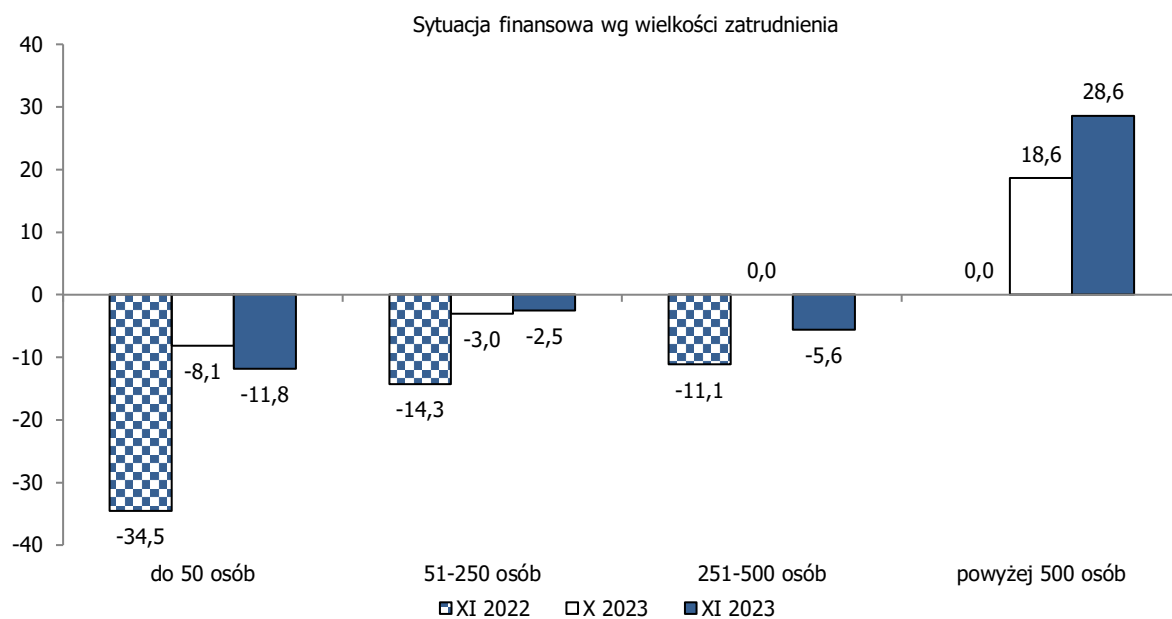
7. Sytuacja finansowa

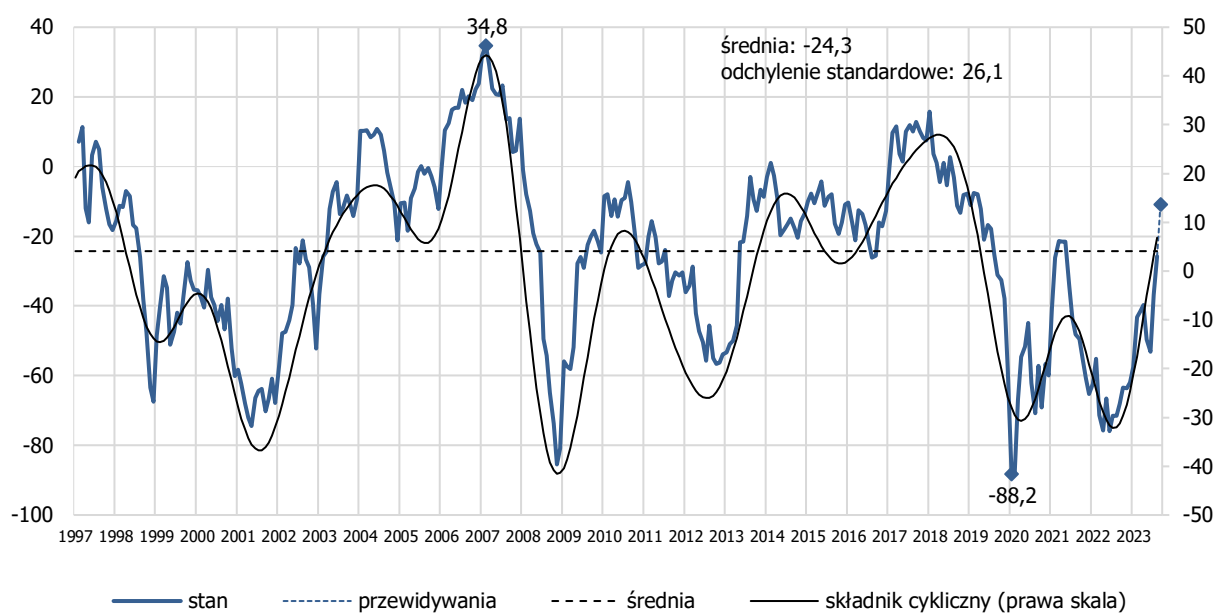
	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
poprawa	9,3	12,6	17,5	13,7	15,0	16,1
brak zmiany	61,7	64,0	56,9	68,9	66,2	64,3
pogorszenie	28,9	23,4	25,6	17,4	18,8	19,6
saldo	-19,6	-10,7	-8,1	-3,7	-3,7	-3,5

Sytuacja finansowa wg sektorów własnościowych

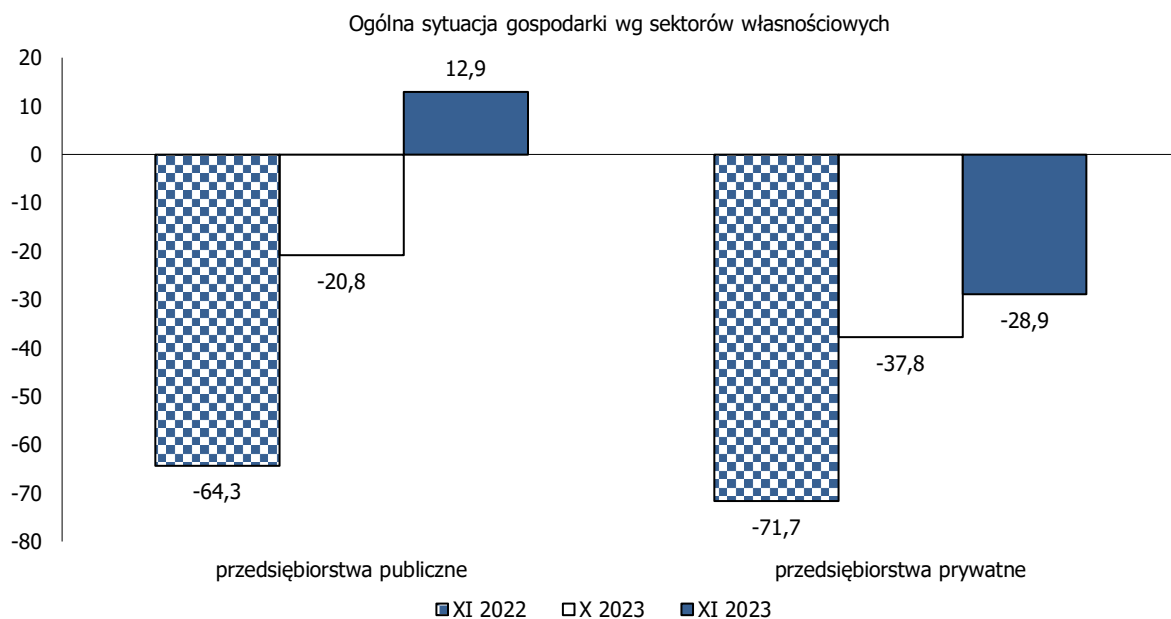

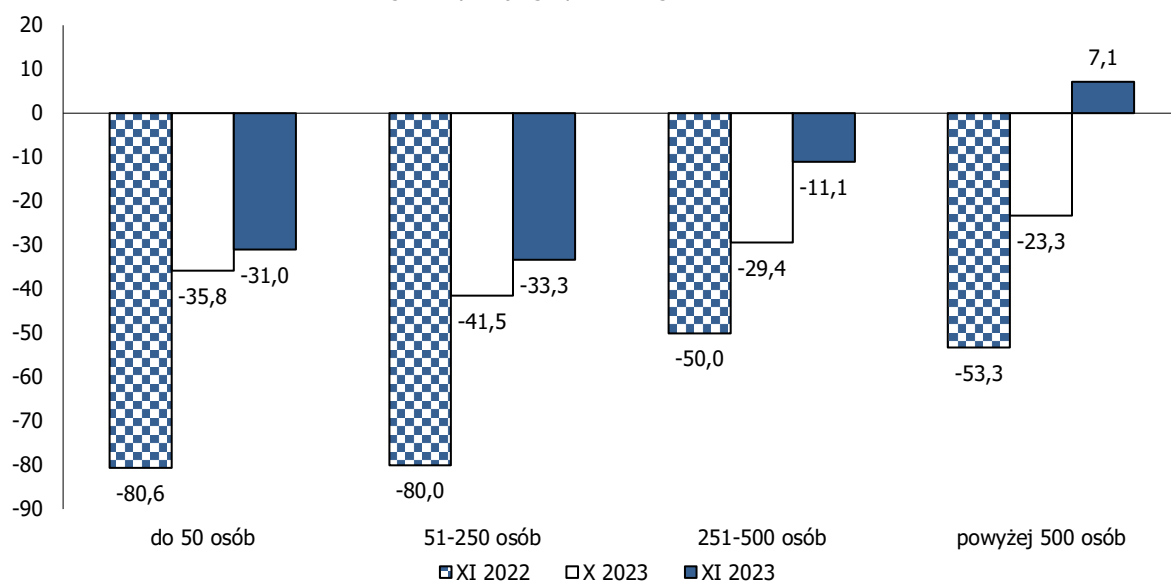
8. Ogólna sytuacja gospodarki

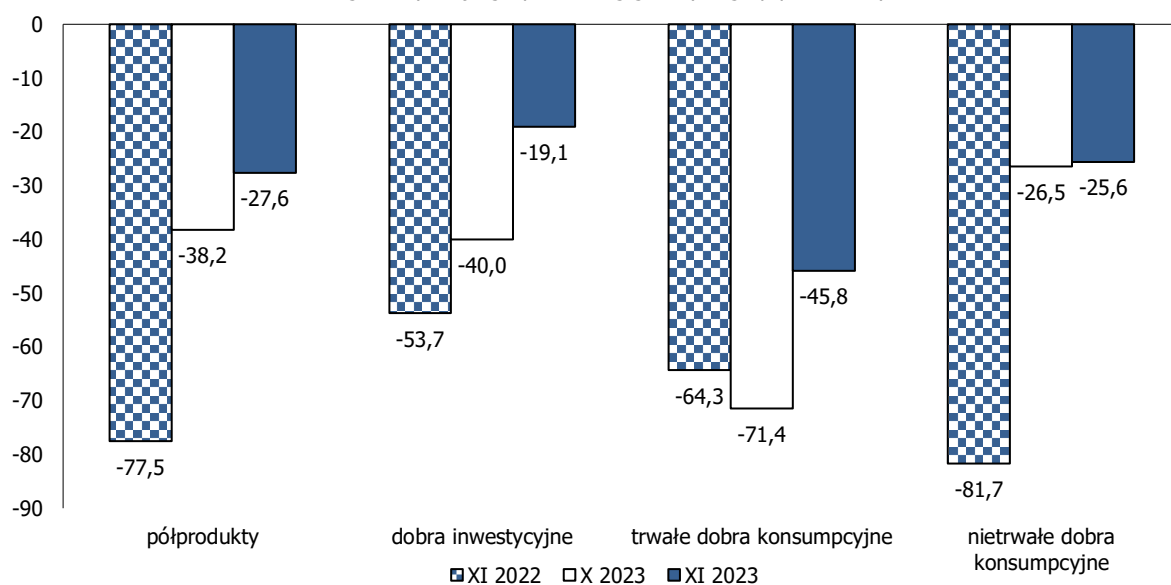
	XI'22	VIII'23	IX'23	X'23	XI'23	przewidywania
poprawa	1,4	4,6	3,2	3,7	6,3	18,8
brak zmiany	25,8	41,1	40,4	55,9	61,5	51,5
pogorszenie	72,9	54,3	56,4	40,4	32,2	29,6
saldo	-71,5	-49,6	-53,2	-36,7	-25,8	-10,8

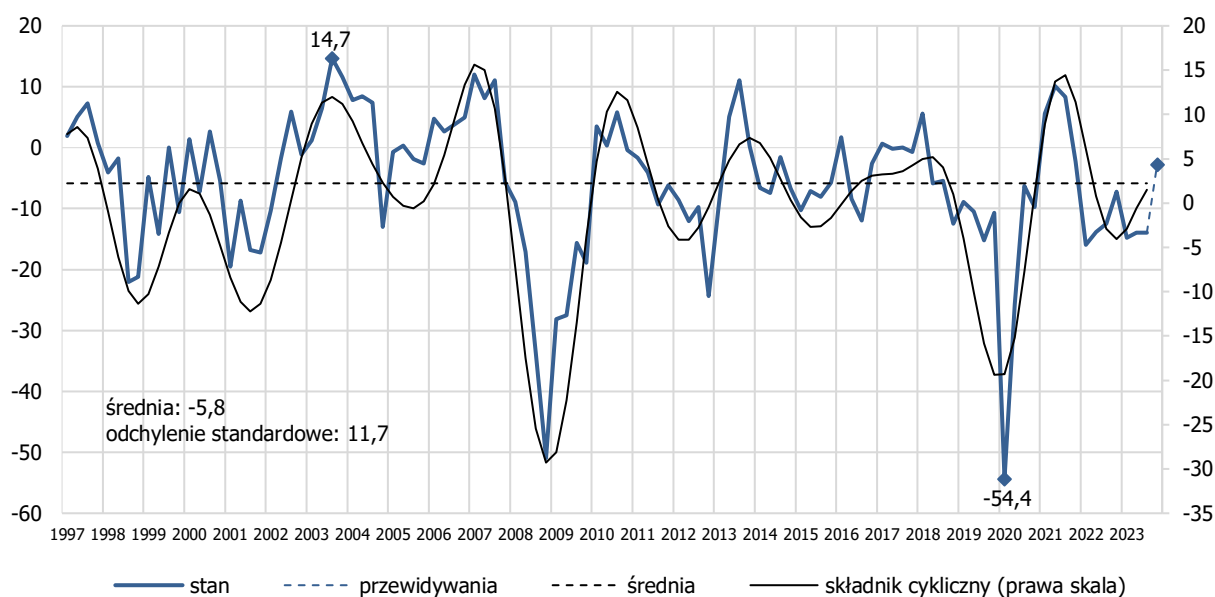
Ogólna sytuacja gospodarki wg wielkości zatrudnienia

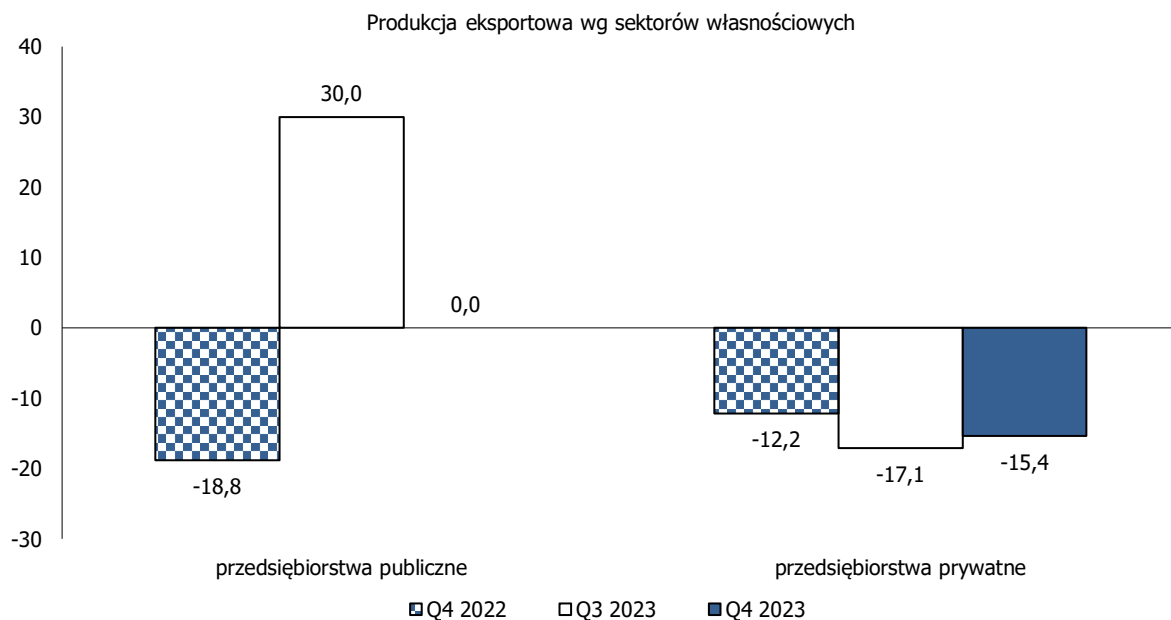
Ogólna sytuacja gospodarki wg głównych grup produktowych

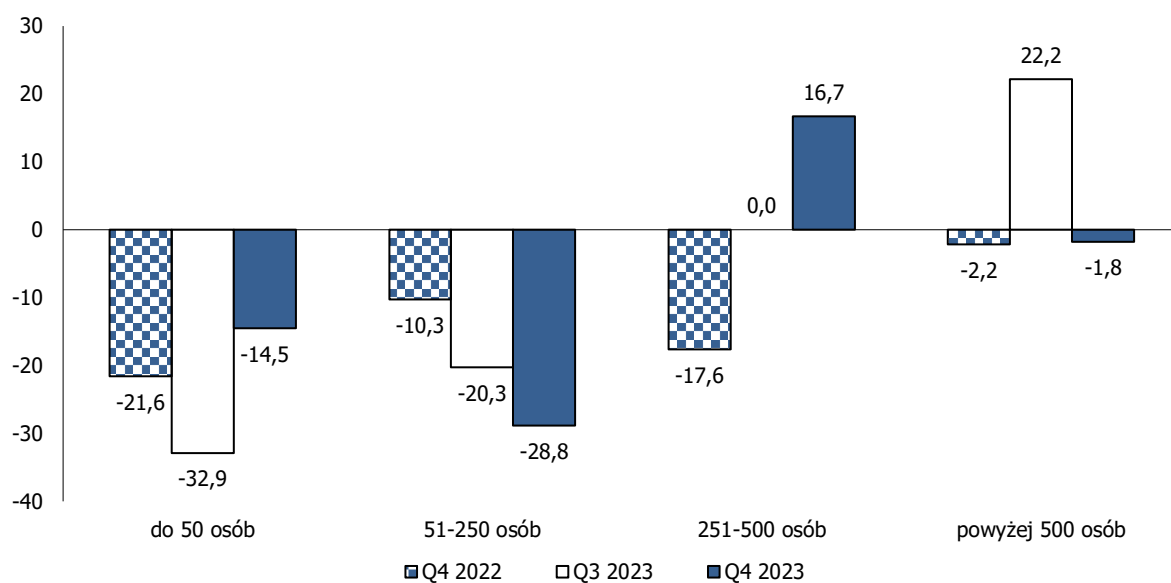
9. Produkcja na eksport

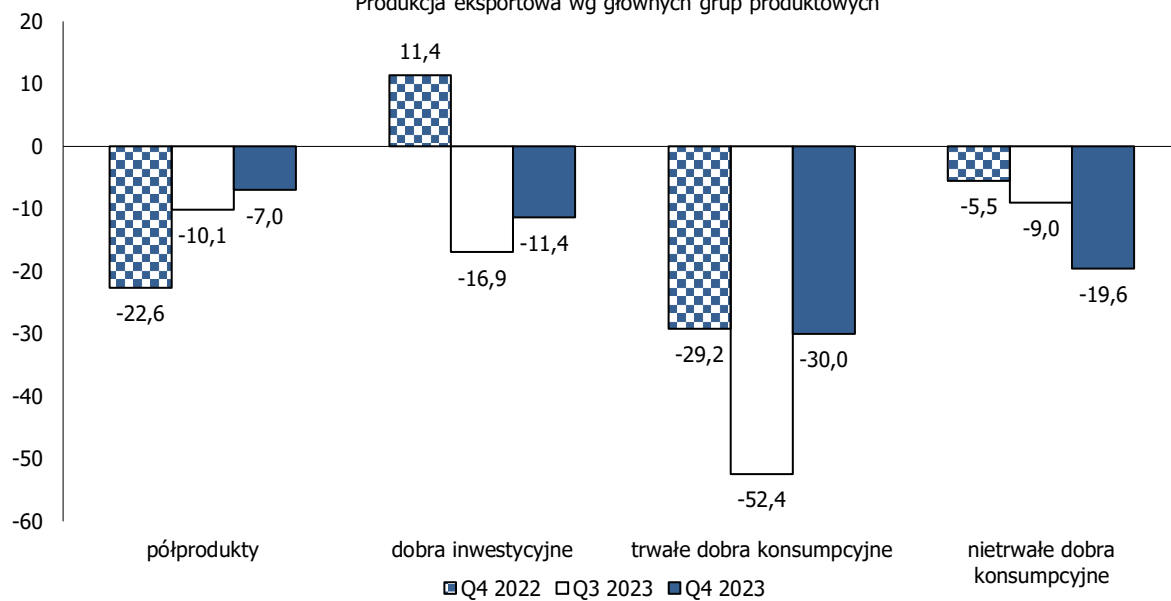
	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	przewidywania
wzrost	15,8	19,6	15,9	17,5	13,9	17,7
brak zmiany	55,8	53,6	53,3	51,0	58,2	61,7
spadek	28,4	26,8	30,7	31,5	27,8	20,6
saldo (1.-3.)	-12,5	-7,2	-14,8	-14,0	-13,9	-2,8

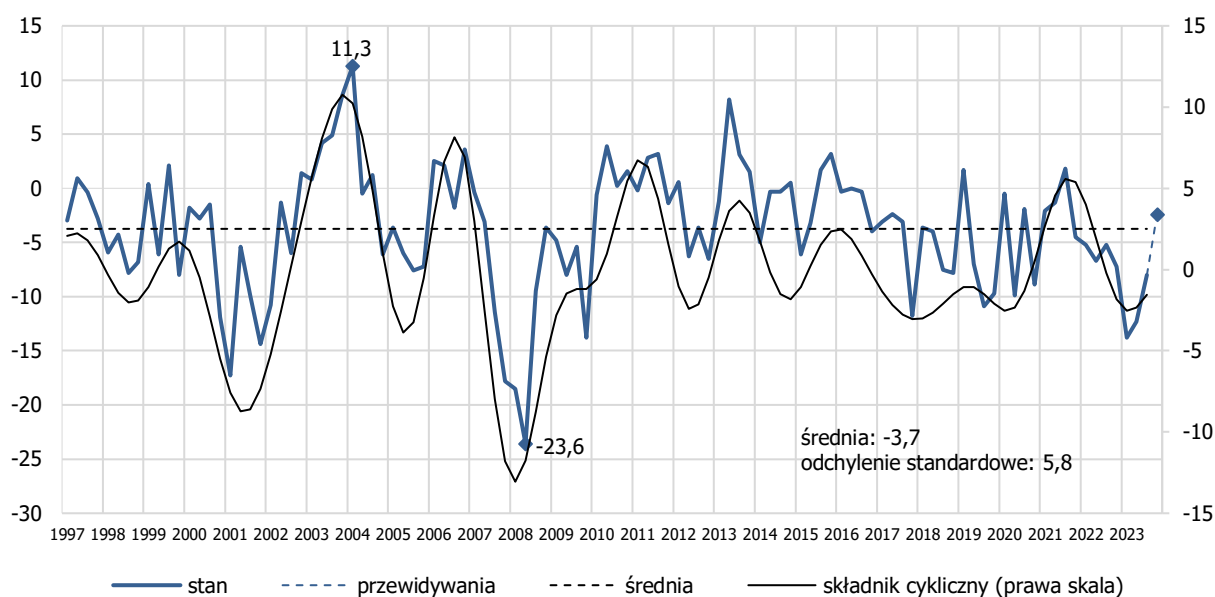
Produkcja eksportowa wg wielkości zatrudnienia

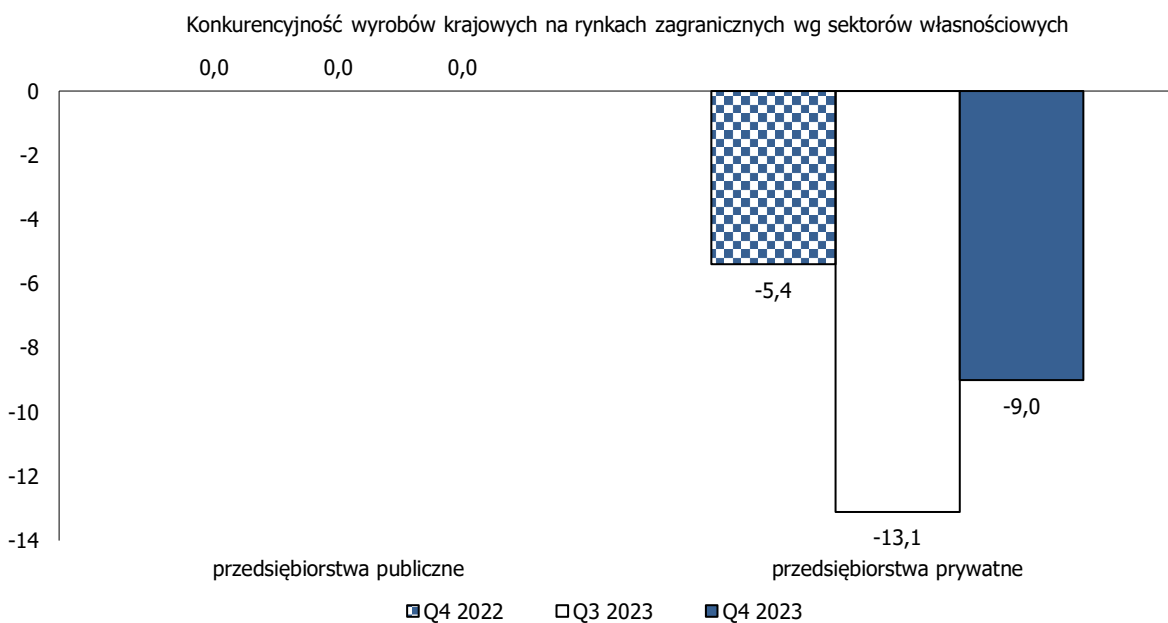
Produkcja eksportowa wg głównych grup produktowych

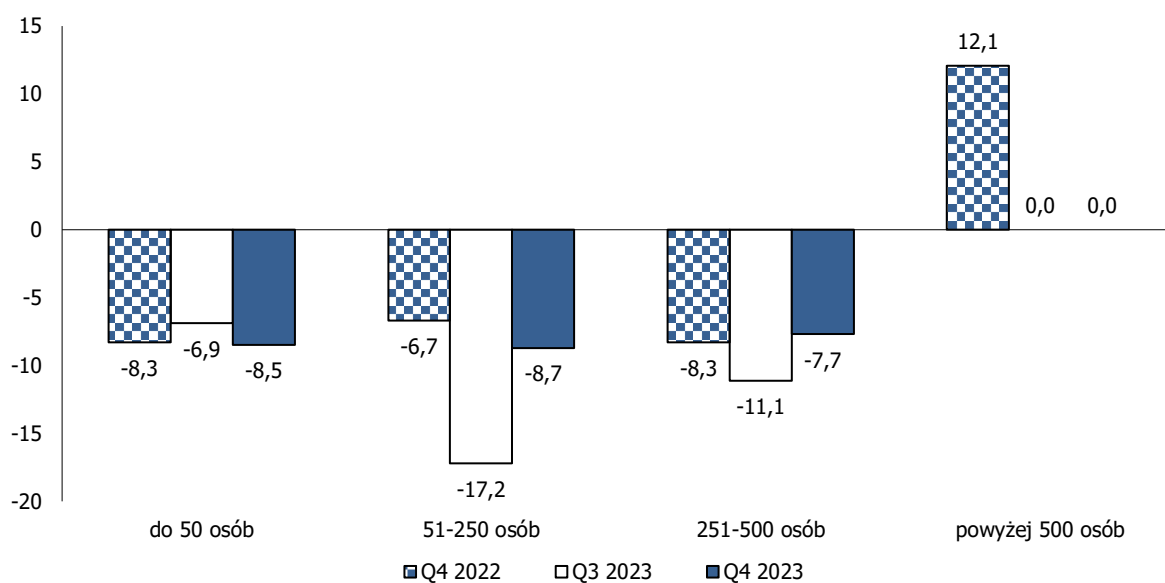
10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

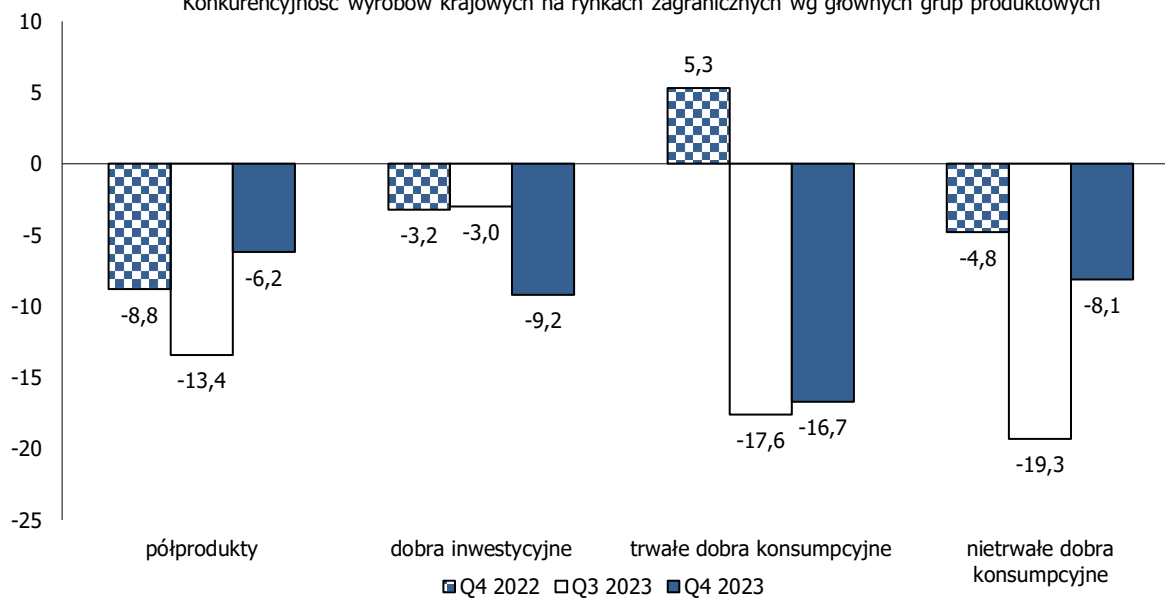
	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	przewidywania
wzrost	9,0	8,9	6,5	8,3	5,6	13,1
brak zmiany	76,8	75,0	73,2	71,1	80,7	71,4
spadek	14,2	16,1	20,3	20,6	13,7	15,5
trudno ocenić	74,2	37,2	58,1	40,1	62,2	64,5
saldo (1.-3.)	-5,2	-7,2	-13,8	-12,3	-8,0	-2,4

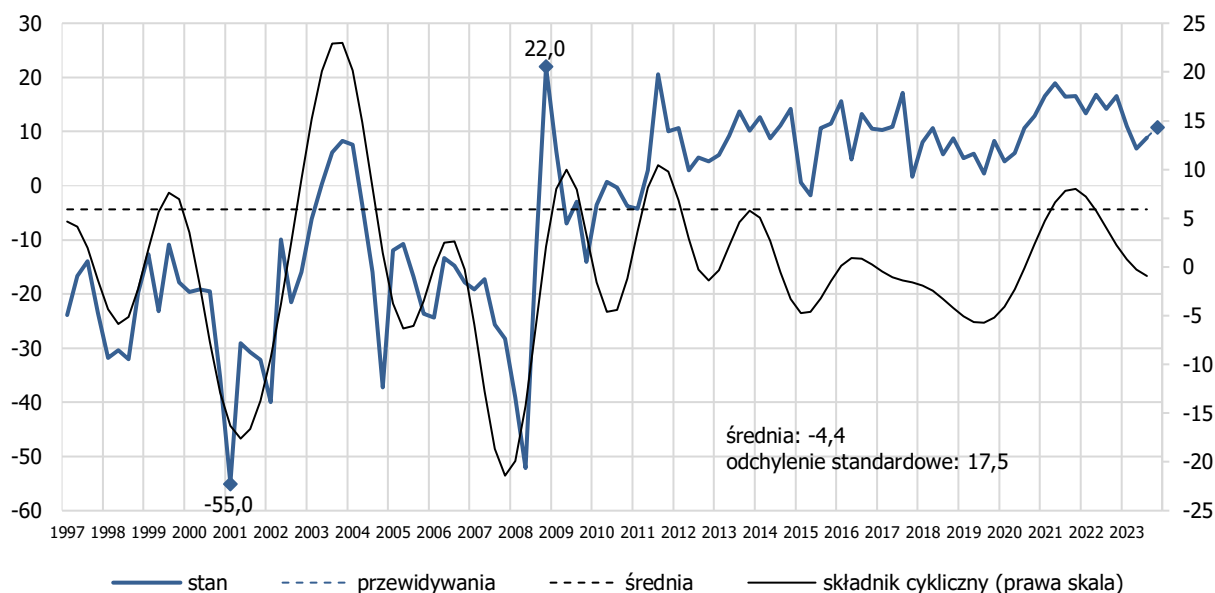
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg wielkości zatrudnienia

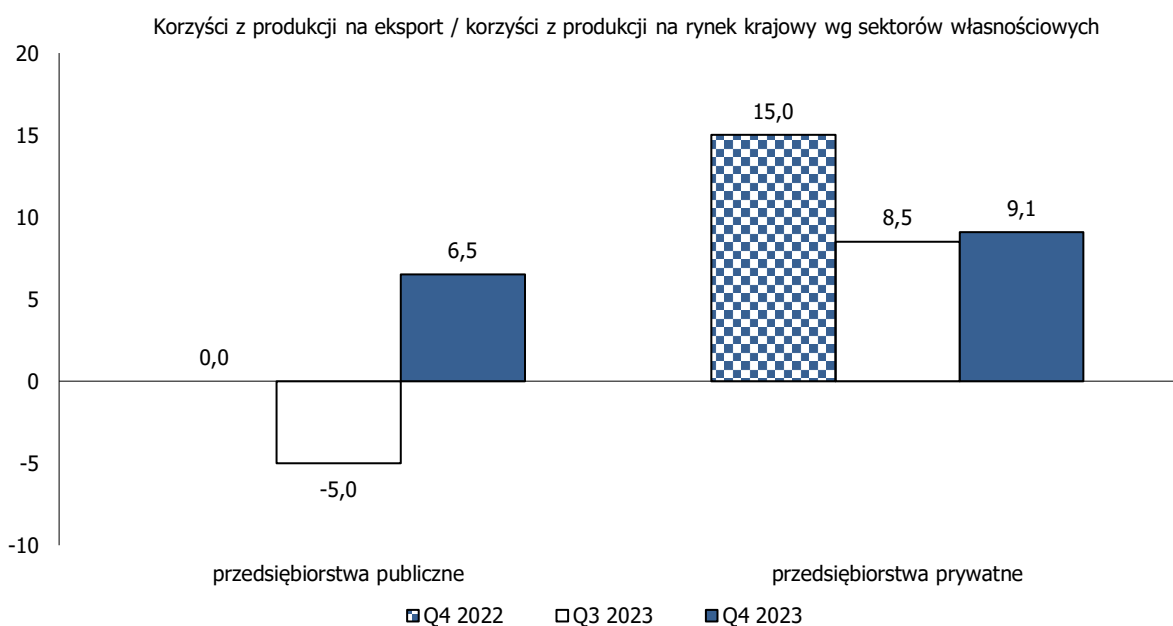
Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych wg głównych grup produktowych

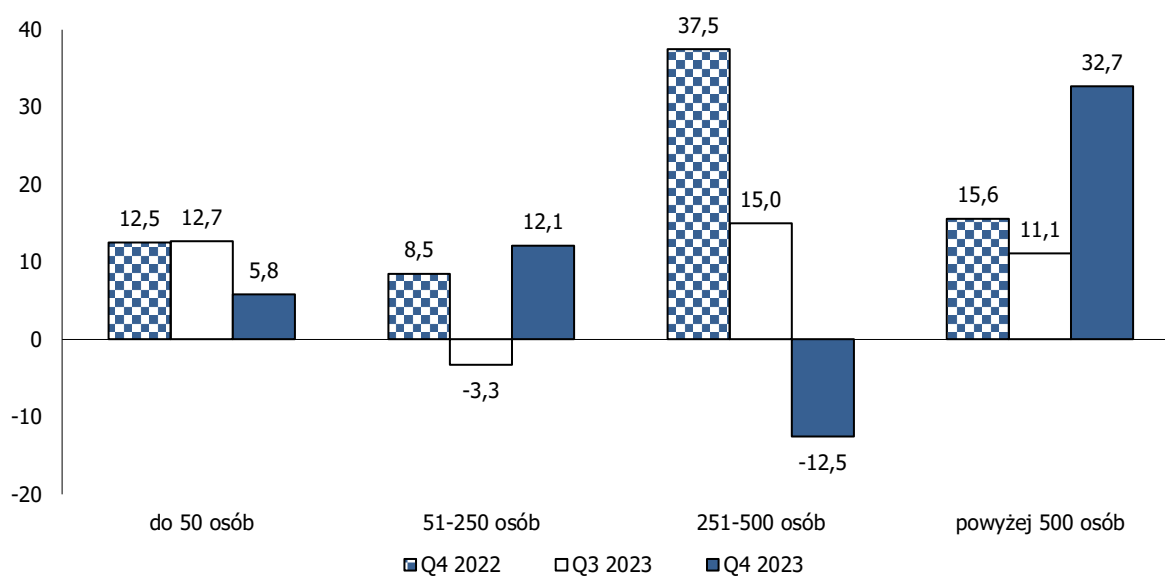
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

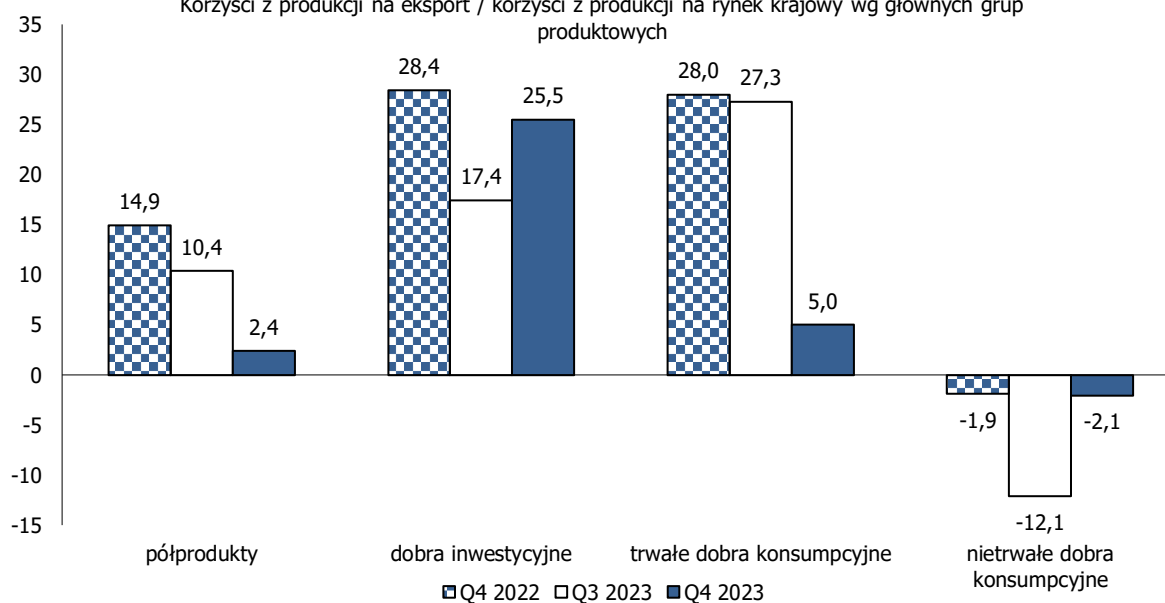
	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	przewidywania
wzrost	35,4	30,9	26,9	25,9	27,5	25,2
brak zmiany	43,4	54,9	57,2	55,1	53,8	60,3
spadek	21,2	14,2	15,9	19,0	18,7	14,4
saldo (1.-3.)	14,2	16,6	11,0	6,9	8,9	10,8

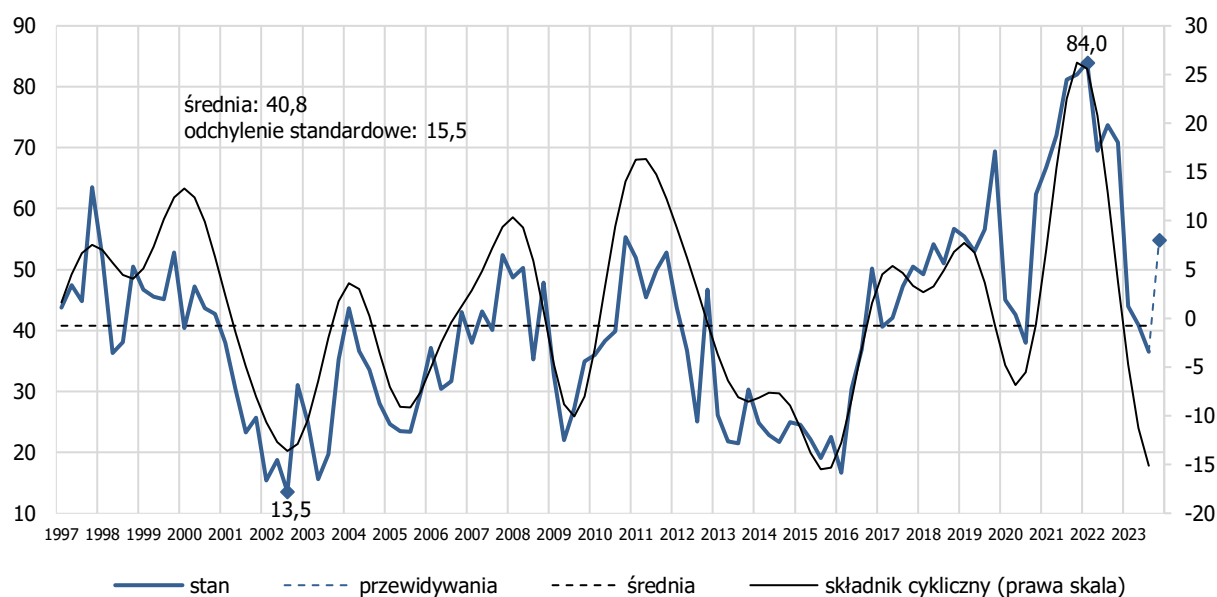
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

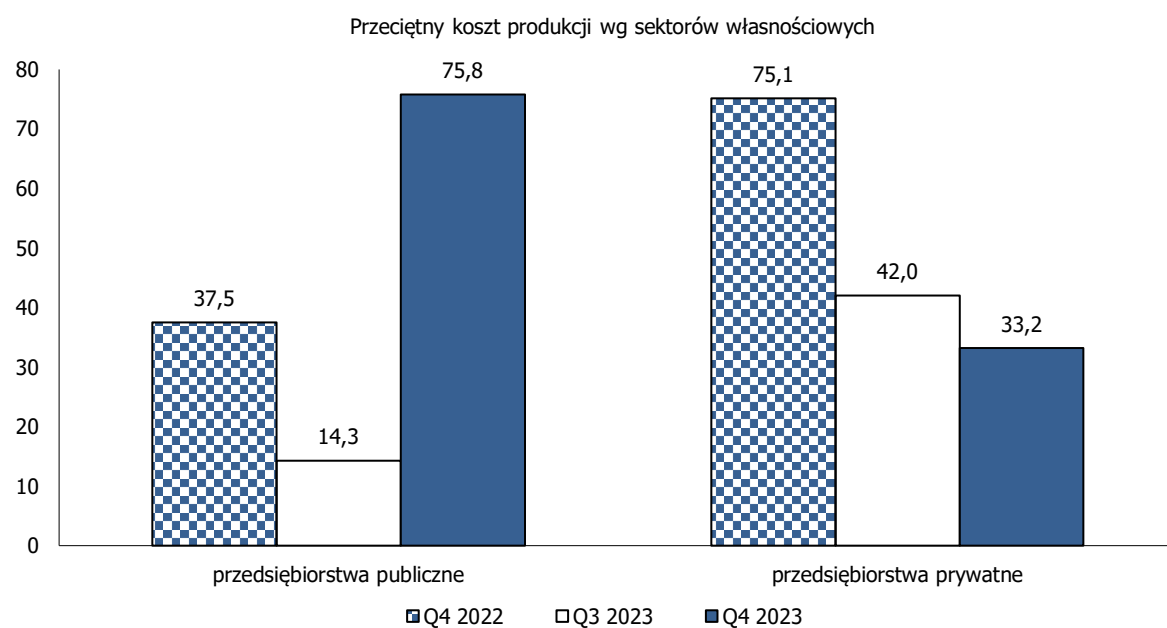
Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup produktowych

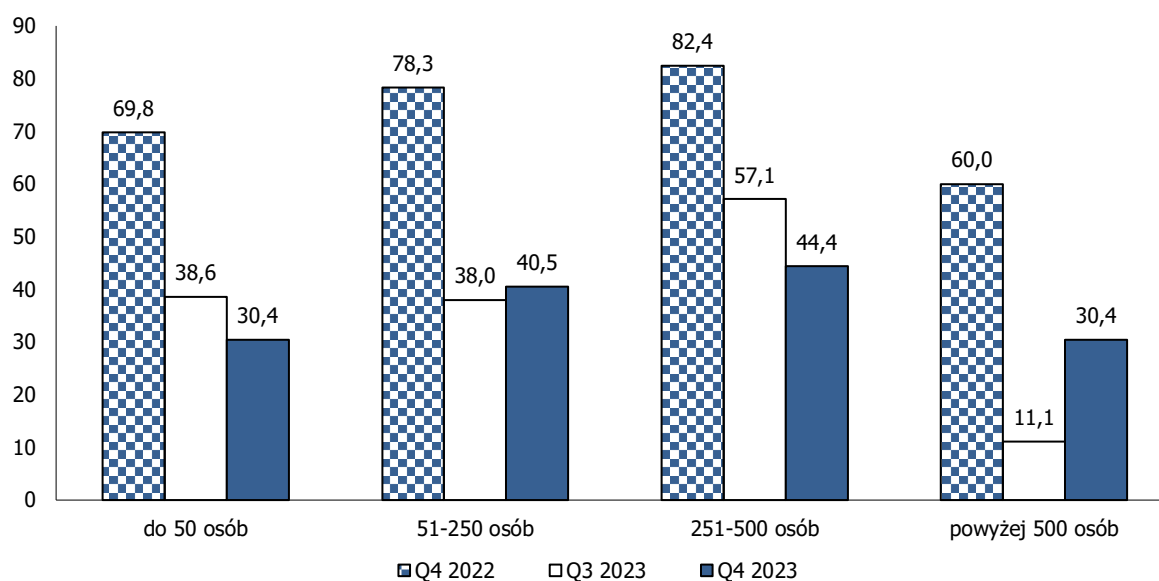
12. Przeciętny koszt produkcji

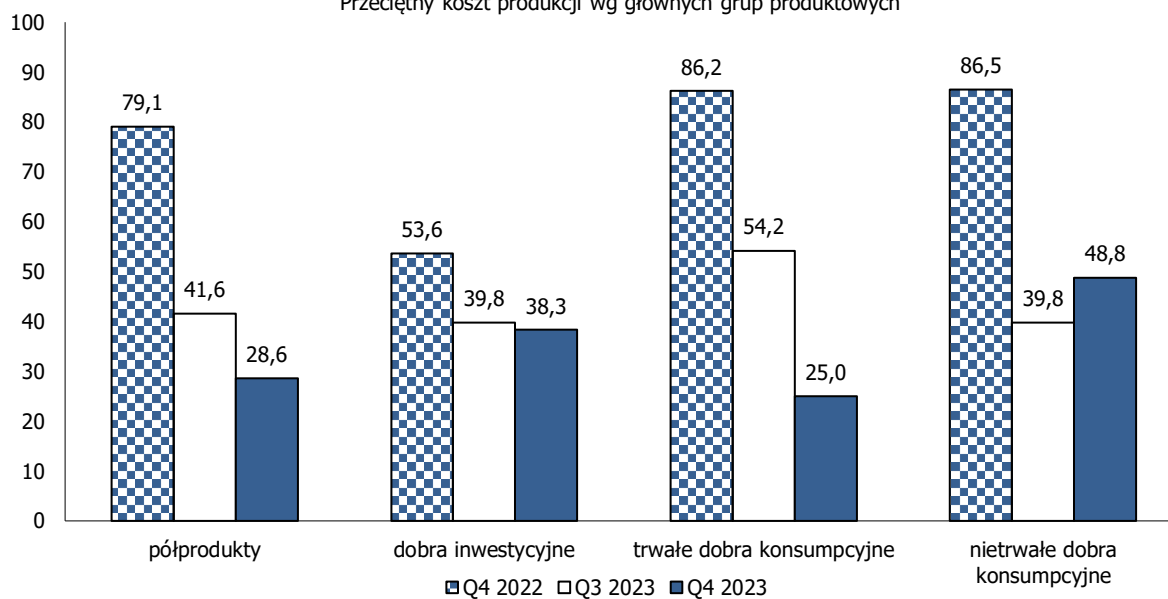
	Q4 2022	Q1 2023	Q2 2023	Q3 2023	Q4 2023	przewidywania
wzrost	77,0	73,8	53,8	50,7	44,3	57,4
brak zmiany	19,8	23,4	36,4	39,4	48,0	40,0
spadek	3,2	2,8	9,8	9,9	7,7	2,6
saldo (1.-3.)	73,7	70,9	44,0	40,9	36,5	54,8

Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup produktowych

III. SUMMARY

In November, 2023, manufacturing activity increased third time in a row. The industrial confidence indicator (ICI) grew by 1.1 pts to -3.9 pts. It is now 8.7 pts up from the respective last year figure. The improvement strengthened the upward tendency that has been steadily developing in the manufacturing industry for several recent months. Production, domestic orders and employment monthly increased. Producer prices declined. Firms' opinions on general economic situation in Poland bettered. Improvement on the annual basis is even stronger. The balance of production rose by as many as 22.6 pts, and the most striking change is an upsurge in producers' optimism about future prospects of the Polish economy, and a slump in average costs of production and selling prices, primarily of consumer non-durables.